

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto X. — Štev. 302

Ljubljana, sreda, 28. decembra 1949

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina din 45.—

Cena din 2.—

ZAČELO SE JE OSMO REDNO ZASEDANJE LJUDSKE SKUPŠČINE FLR JUGOSLAVIJE

Ekspoze tovariša Milentija Popovića o predlogu splošnega državnega proračuna za 1950. leto

Beograd, 27. decembra

Včeraj se je začelo osmo redno zasedanje Ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Prvo sejo Zveznega sveta je začel podpredsednik Zveznega sveta Franjo Gaži, Sveta narodov pa predsednik Josip Vidmar.

Priloh članov vlade s podpredsednikom vlade in ministrom za zunanje zadeve Edvardom Kardeljem na čelu v dvorano Zveznega sveta so pozdravili ljudski poslanci z dolgotrajnim ploskanjem.

Predsednik Sveta narodov Josip Vidmar je sporočil poslancem, da sta med sedmim in osmim rednim zasedanjem umrla ljudska poslancina Oton Zupancič in Vladimir Nator, ki so jima navzoči izkazali spoštovanje z enominutnim molkom. Ljudski poslanci so sprejeli predlog predsednika Vidmarja, da se namesto umrlega Otona Zupanciča razglasi in pozove za ljudskega poslancina Jože Levstik, agronom iz Ljubljane, dosedanji namestnik, namesto Vladimirja Natora pa dosedanji namestnik Marijan Stilinović, publicist iz Zagreba.

Nato v obeh svetih Ljudske skupščine prebrali ukaz Prezidija o sklicanju osmega rednega zasedanja in sprejeli tale dnevni red zasedanja:

1. Glasovanje o predlogu splošnega državnega proračuna za leto 1950.
2. Pretresanje predloga zakona o splošnem državnem zaključnem računu za leto 1948. in
3. Pretresanje predlogov o potrditvi uredb vlade FLRJ, sprejetih med sedmim in osmim rednim zasedanjem.

Ob 18. uri se je začela v navzočnosti predsednika vlade maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita prva skupna seja Zveznega sveta in Sveta narodov.

Poročilo odbora za gospodarski plan in finance Sveta narodov je podala na skupni seji Anka Berus, poročilo odbora za gospodarski plan in finance Zveznega sveta pa ljudski poslanec Toma Vojković.

Nato je govoril zastopnik ministra za finance minister za zunanjo trgovino Milentije Popović, ki je podal ekspozice o splošnem državnem proračunu za leto 1950.

Nato je podal ekspozice Boris Kidrič, predsednik zvezne planske komisije in gospodarskega sveta FLRJ. (Tanjug)

Informburoja niso o pravem času dobavili naprav za mehanizacijo, tako da smo morali velik del delovne sile uporabiti za izpolnitev proizvodnih planov. Vlada namerava od tega doseženega presežka prenesti v prihodnje leto 8 milijard, ostanek presežka dohodkov pa porabiti za poravnavo proračunskega dolga pri Narodni banki iz leta 1945 in 1946, ki smo ju kot prvi povojni leti zaključili s primanjkljajem v proračunu, zaradi česar smo se morali zadolžiti pri Narodni banki.

	blagovni promet	indeks	denarni obtok	indeks
XII. 1946	42.671	100	20.500	100
XII. 1947	60.017	147	29.492	143.9
XII. 1948	87.439	201.9	39.382	192.1
XII. 1949	99.549	233.3	44.295	216

Od začetka leta 1948 imamo relativno manjše naraščanje denarnega obtoka v primeri z naraščanjem blagovnega prometa na drobno. Če bi tem številkam priletil promet gostinstva in prostega trga, ki je zlasti na sektorju družbene prehrane zelo narasel, tedaj bi bilo to razmerje še znatno ugodnejše. Samo leto 1949, primerjano z letom 1948, pa nam tudi kaže jasno sliko uspehov v borbi za krepitev vrednosti našega dinarja: kakor je razvidno iz gornjih števil, je narasel obtok leta 1948, in sicer od XII. 1947 do XII. 1948 za 9.890 ali okroglo za 33%. To povečanje je približno enako, kakor je bilo povečanje iz leta 1946 na leto 1947. Leta 1949 pa se je obtok povečal samo za 4.912 ali 12.4%. Da ni bilo v prvi polovici leta nepotrebna in ekonomsko škodljivega prebijanja kupnih fondov, bi bil ta odnos še ugodnejši. To dokazuje, da je blagovni promet v naši deželi še nadalje pospešen, da je naša socialistična trgovina na zdravni in varni poti. To prav tako dokazuje, da smo ubrali pot pravilnega denarnega poslovanja; pot krepitev finančne discipline v našem gospodarstvu. Leta 1949 smo storili velik korak naprej v nadaljnjem vključevanju bančnega aparata v aktivno delovanje v gospodarstvu. Narodna in investicijska banka sta postali važen čimtelj ohranitve planske in finančne discipline v podjetjih ter aktivni čimtelj v krepitev gospodarskega računa. Če podjetja nepravilno uporabljajo dejstva, nastanejo v njihovem gospodarskem poslovanju ustrezne posledice — kredit se ustavi, gotovina se ne izplačuje, če se prekorači plačilni fond, podjetja se izključijo iz sistema Uredbe o medsebojnem plačevanju, plačevalci morajo penale itd. Posledica takšnega jela je, da se naše gospodarstvo mnogo bolj zateka k bančnim ustanovam, ne le kot sredstvu za upostavitev gospodarskih slikov med podjetji, marveč tudi kot direktni pomoči pri ureditvi poslovanja.

se je v tem času, če vzamemo stanje denarnega obtoka konec novembra, povečal samo za 12%. Zaradi nenehnega naraščanja proizvodnje za trg in blagovnega prometa od leta 1947 imamo tale odnos naraščanja blagovnega prometa in trgovini na drobno (brez gostinstva in prostega trga):

	v milijardah:		
1947. leta	1948. leta	1949. leta	
	30.1	63.3	75.6

Medtem ko so kratkoročni krediti gospodarstva leta 1948 narasli za dobrih 100%, so leta 1949 kratkoročni krediti, kljub splošnemu povečanju proizvodnje približno za 30%, narasli samo za 19.4%, kar tudi dokazuje, da smo uporabili kredite mnogo pravičneje, da je bil obtok sredstev v gospodarstvu še nadalje pospešen in da ta pospešitev ni le pojav v naši menjava v gotovino, marveč v vsej menjava ne glede na to, ali je gotovina ali brezgotovinska. Pospešitev obtoka na področju brezgotovinskega plačevanja pa je za nas velikanskega pomena, ker odpade v socialističnem gospodarstvu večina prometa na področju brezgotovinskega plačevanja. V tem pogledu imamo skoraj do maksima, kakor redko katere dežela, razvit brezgotovinski promet, ki zajema 92% celotnega prometa na socialističnem sektorju, večinski tudi zadruga. To nedvomno zelo ugodno vpliva na naš denarni obtok.

Ekspoze zastopnika finančnega ministra FLRJ na skupni seji obeh svetov Ljudske skupščine

Tovariši ljudski poslanci!

Praden preidemo na razlago osnutka proračuna za leto 1950, menimo, da se je treba ozreti na zaključni račun za leto 1948 in na morebitne odklone od prejšnjih rezultatov, ki so bili objavljeni v lanskim proračunski debati; hkrati naj vam pojasnim predhodne rezultate izpolnitve proračuna za leto 1949.

V lanskim proračunski debati je bilo objavljeno, da bomo po predhodnih rezultatih presegli dohodek za 4% nad planiranimi, ali da bomo plan dohodkov izpolnili s 134 milijardami. Zaključni račun pa je pokazal, da smo plan dohodkov še bolj presegli, da znašajo dohodki 137.7 milijarde, ali za 3.7% preko plana. Zato se je tudi presežek dohodkov nad izdatki povečal približno za 700 milijonov več, kakor je bilo predvideno.

Objavljene številke o izpolnitvi proračuna so se torej ne le potrdile, marveč so še ugodnejše, kakor smo predvidevali.

Letos predlagamo Ljudski skupščini FLRJ prvokrat ne le osnovno bilanco o zaključnem računu, marveč tudi vse podrobne postavke v istem vrstnem redu in obsegu, v katerem je bil leta 1948 prikazan proračun. Menimo, da je to korak naprej, ki omogoča bolj vsestransko oceno in kontrolo dejavnosti državnih organov in razpolaganje s sredstvi na splošno.

Redni izdatki po splošnem državnem proračunu bodo doseženi z 90%. Od tega: izdatki po zveznem proračunu okroglo z 88%, izdatki po proračunu ljudskih republik, razen proračuna LR Bosne in Hercegovine, pa bodo izpolnjeni v celoti. Tako nastane med doseženimi dohodki in izdatki presežek okrog 14 do 16 milijard. Ta presežek je posledica: slabega izkoriščanja rezervnega fonda v letošnjem letu, neizpolnitve socialnih dajatev v znesku 2 milijard, prihranka pri administraciji okrog 60%, manjših prihrankov pri narodni obrambi, medtem ko izvira večina iz neizpolnjenega investicijskega plana, in sicer zato, ker nam zaradi ekonomske blokade

	23.700	8.610	21.190	23.550	14.615	13.700
1. Proračunske investicije in ostalo financiranje gospodarstva (vštevši polnitev obratnih sredstev in planske zube)	50.100 milijard ali 97,9%					
2. Proračunske investicije za družbeni standard (skupaj z lokalnimi in nekaterimi izvenplanskimi investicijami)	23.700	90,4%				
3. Izdatki za prosveto in kulturo	8.610	99,8%				
4. Izdatki za zdravje in socialno skrbstvo	21.190	95				
5. Izdatki za narodno obrambo	23.550	99,2%				
6. Izdatki državne uprave	14.615	98,6%				
7. Rezervni fond in obveznosti	13.700	99,5%				

Razen tega se bodo povečala lastna obratna sredstva naših podjetij, in sicer tistih, ki izpolnjujejo najvažnejše naloge petletnega plana, pa imajo premalo lastnih obratnih sredstev.

Takšna porazdelitev dela presežka dohodkov bo pripomogla, da se bo naš finančni sistem še bolj utrdil in finančna baza socialističnih podjetij še bolj okrepla.

Če prištejemo še te izdatke, bo znašal proračun izdatkov 155,5 milijarde, ali 96% plana.

Dokončna slika izdatkov bi bila torej:

Do 10. decembra je bilo pri državnih podjetjih, ustanovah in zadrugah v naši deželi odprtih 6765 hranilnic, kamor lahko naši delovni ljudje vsak mesec nalagajo svoje prihranke. Samo v Tednu varčevanja se je letos prijavilo 369.957 novih vlagateljev, ki so naložili okrog 200 milijonov dinarjev.

FINANČNO STANJE NAŠEGA GOSPODARSTVA

V lanskem ekspoziciji so bile poudarjene nekatere naloge v borju za krepitev finančne discipline podjetij; Pravičen odnos do denarnih sredstev, ureditev knjigovodstva in obračuna, krepitev rentabilnosti. Letos smo to linijo čvrsto uvedli.

Zelo pomemben pojav je konstantno naraščanje denarnega varčevanja v naši deželi in čedalje večje zanimanje delovnih ljudi za to zelo važno komponento v našem finančnem sistemu.

Varčevanje je naraslo v naši deželi takole:

	v milijonih		indeks
1946. leta	761		100
1947. leta	1415		185,9
1948. leta	1632		214,5
1949. leta	1956		257,0 (do 10. 12. 1949)

O PREDHODNIH REZULTATIH IZPOLNITVE PRORAČUNA V LETU 1949

Na podlagi podatkov o izpolnitvi proračuna za 11 mesecev in dnevne operativne evidence v decembru lahko trdimo, da bo plan dohodkov za leto 1949 v znesku 161,9 milijarde dosežen s 163,5 milijarde ali s 101%, oziroma za 1,6 milijard preko plana. Po posameznih delih bodo dohodki doseženi takole:

1. Dohodki iz gospodarstva	106,9 milijard ali 99,4%
2. Dohodki od prebivalstva	24,3 " " 98,5%
3. Dohodki od ustanov in uradov	2,1 " " 64,7%
4. Drugi dohodki	14,0 " " 126,1%
5. Presežek dohodkov	16,2 " " 104,5%

skupaj 163,5 milijard ali 101%

Leta 1949 smo potrošili za investicijsko graditve dežele okrog 15 milijard več kakor leta 1948.

Prav tako smo leta 1949 potrošili za prosveto in kulturo, za zdravje in socialno skrbstvo v naši deželi 5,5 milijarde več kakor leta 1948.

In dalje, leta 1949 smo dobili 17 milijard več davka na promet kakor leta 1948, kar govori, da je akumulacija iz proizvodnje narasla za 37%.

Dohodki iz socialističnega gospodarstva so znašali okrog 1 milijardo več.

Gornje številke nedvomno dokazujejo, da je dosegla naša dežela v borbi za graditve socializma velike uspehe. Ti uspehi pa dobe svoj popolni smisel in pomen šele, če upoštevamo, da smo se lani borili za izpolnitev plana v pogojih, ko so nas informbirovske dežele popolnoma blokirale in ko so z blokado kombinirale tudi druge metode pritiska in provokacij. Če jih gledamo s tega stališča, kakor je tudi pravilno, gornji rezultati kažejo:

prvič, da je Jugoslavija, njen delavski razred in delovno ljudstvo, sposobna sama, celo proti željam ZSSR in Informburoja, izpolnjevati gospodarske in druge plane;

drugič, da je sposobna izpolniti tudi

tako veliko notranjo akumulacijo, kakor je potrebna za pospešeno kapitalno graditve, za pospešeno industrializacijo, za nagli tempo graditve socializma; to pa pomeni, da je sposobna samostojno graditi socializem, ne le brez pomoči ZSSR, marveč tudi kljub njeni in proti njeni želji.

Potem ko je začela sovjetska vlada izvajati sovražno politiko proti Jugoslaviji, se je znašla naša dežela v borju za socializem v spremenjeni situaciji. To se je pokazalo zlasti leta 1949 in zato je bilo prav leto 1949 v tem pogledu leto preokreta in preizkušnje. To leto je moralo pokazati, ali je linija naše Partije o zgraditvi socializma z lastnimi silami in o enakopravnih odnosih med socialističnimi državami v socialističnem družbenem sistemu — pravilna in zlasti, ali je ta linija realna, možna, dosegljiva, če bife ta boj mala dežela. Rezultati našega boja leta 1949 so potrdili i pravilnost i realnost te politike. S tem pa so se odprle nadaljnje perspektive in delovno ljudstvo naše dežele je postalo sigurno v svoji težavni in neenaki borbi za socializem.

DRUGI FINANČNI REZULTATI IZ LETA 1949

Povečani napor naših narodov za izpolnitev letošnjega plana so bili povezani z vključitvijo nove delovne sile v gospodarstvo, predvsem nekvalificirane, kar je moralo povzročiti hud pritisk na blagovne in kupne fonde. Eden najtežavnih problemov, s katerim so se morali naše gospodarsko vodstvo ter trgovina in finance boriti, je ostra borba za uravnovešene kupnih in blagovnih fondov. Že od II. plenuma Centralnega komiteja naše Partije je bilo to vprašanje v središču pozornosti in storili smo vrsto planskih in organizacijskih ukrepov, da bi to vprašanje pravilno rešili. Operativni plani delovne sile, pravilna porazdelitev blagovnih fondov po centrih formiranja kupne moči, čvrsto čuvanje plačilnih fondov s pomočjo Narodne banke na bazi plana plačilnega fonda in blagajniškega plana, vse to je omogočilo, da smo to ravnotežje v našem gospodar-

	1946. leta	1947. leta	1948. leta	1949. leta
Število predloženih zaključnih računov	1484	1398	1842	1596
Število predloženih zaključnih računov				3246
Število predloženih zaključnih računov				2653

podjetij ni ažurnih nad mesec dni, a izmed teh jih največ ni do treh mesecev. Boj za ažuriranje knjigovodstva se je proti koncu leta posebno zaostрил in mislimo, da bo v prvi polovici leta 1950 stanje v večini podjetij v knjigovodstveni evidenci dokončno urejeno. Dejstvo, da ima 61% podjetij svoje knjige v redu, dokazuje, da so knjigovodstveni kadri obvladali tehniko knjigovodstva in da je zdaj vprašanje operativne borbe za popolno ažuriranje in za zboljšanje kakovosti knjigovodstvenega kadra.

Eden izmed najmanj urejenih sektorjev glede obračuna in finančne discipline so bila nedvomno gradbena podjetja. Na takšno stanje so vplivale velike investicijske naloge in veliko število novih gradbenih podjetij z nezadostnim kadrom za gospodarsko-računske posle. V

TRETJE PLENARNO ZASEDANJE CK KPJ BO 29. IN 30. DECEMBRA

Beograd, 27. decembra

29. in 30. decembra 1949. leta bo v Beogradu tretje plenarno zasedanje Centralnega komiteja KPJ z naslednjim dnevnim redom:

1. Vprašanje šolstva v borbi za socia-

listično preobrazbo naše države — poroča tov. Milovan Djilas.

2. Tekoče naloge v borbi za petletni plan — poroča tov. Boris Kidrič.

3. O zunanje-političnih vprašanjih — poroča tov. Edvard Kardelj. (Tanjug)

Kako se zboljšuje materialno-finančno poslovanje podjetij, je razvidno iz podatkov o ažurnosti knjigovodstva. V novembru smo imeli popolnoma ažurnih zveznih in republiških podjetij 40%, skupaj s podjetji, ki zaostajajo v ažurnosti do enega meseca, pa 61%. Samo 39%

Nadaljevanje na 2. strani.

Ekspoze zastopnika finančnega ministra Milentija Popovića

Nadaljevanje s 1. strani.
Letošnjem letu se je tudi tu stanje spremenilo, zlasti po bolj aktivnem delovanju Investicijske banke. Obračunavanje situacije o izvršenih delih od maja do novembra je odstotno naraščalo takole:

mesec	17 % o pravem času predložene situacije
maj	32 %
junij	33 %
julij	33 %
avgust	37 %
september	40 %
oktober	40 %
november	61 %

Delo investicijske banke za krepitev finančne discipline in gospodarskega računa v gradbenih podjetjih je bilo pravilno in upamo, da bo ta zaostanek iz prejšnjih let leta 1950 likvidiran.

Da bi se okrepila gospodarski račun in finančna disciplina, so vsi finančni organi letos do novembra izrekli 1200 kazni za finančne prekrške, za neizpolnjevanje obveznosti podjetij do proračuna, za prekoračenje plačilnega fonda, uporabo obratnih sredstev za investicije itd.

PREDPOSTAVKA ZA PRORACUN ZA LETO 1950

Osnutek proračuna za leto 1950 temelji na naslednjih postavkah gospodarskega plana za leto 1950. Povprečni porast proizvodnje bo znašal v letu 1950 13%, medtem ko je celotni porast lokalne proizvodnje planiran z 18%. Celotne investicije ne glede na viro financiranja bodo narasle samo za 1,5 milijarde, oziroma za 9,7%; v letu 1950 bodo torej znašale v absolutni vsoti 89,3 milijarde, oziroma po odbitku planske zgube 87,8 milijarde. V prihodnjem letu bodo znašale investicije 27,1% celotnega planiranega narodnega dohodka v letu 1949.

Ker bodo tako gospodarski kakor tudi investicijski plani za leto 1950 izpolnjeni v osnovi z neznatnim povečanjem delovne sile v primeri z letom 1949, z nadaljnjo mehanizacijo in uvajanjem boljših organizacijsko tehničnih ukrepov, se za leto 1950 ne predvideva občutno povečanje plačilnega fonda, razen tistega, ki izvira iz ukinitve prispevka za socialno zavarovanje ter zvišanja dodatkov za otroke in pomoči materam. To je popolnoma realna naloga. Izpolnitev te naloge bo pripomogla k nadaljnji ureditvi problema delovne sile ter odnosa med blagovnimi in plačilnimi fondy. To naposled pomeni nadaljnjo okrepitev finančne situacije v deželi, zlasti pa okrepitev dinarja.

Razen teh splošnih pogojev za plan 1950 je treba omeniti še nekatere splošne finančne predpostavke za proračun za leto 1950 kot osnovnega finančnega instrumenta za porazdelitev in pred porazdelitvijo narodnega dohodka. V leto 1950 stopamo s presežkom dohodkov v znesku 8 milijard, kar je nekoliko olajšalo plan dohodkov za leto 1950. Kakor bomo videli v nadaljnji analizi, bodo zavzeli dohodki iz gospodarstva v sistemu naših dohodkov še vidnejše mesto. Ti dohodki so postali dvotretjinski kritje našega proračuna in čedalje bolj zamenjujejo vse tiste dohodke začasne in prehodnega značaja, ki so nastali po vojni (fond za obnovo, dohodki od vojniško dobičkarjev, reparacije itd.). Na drugi strani to kaže, da se je naše gospodarstvo tako okrepilo, da naš proračun ni prišel iz ravnotežja, ko so odpadli ti dohodki, ki so se gibali med 10-12 milijardami.

Dosedanji sistem tržnega dobička iz lokalne proizvodnje, namenjene prosti prodaji, se je pokazal kot odlični regulator kupnih in lagovnih fondov in spodbuda za razširjenje proizvodnje in menjava za široko potrošnjo. Zato ga je treba nadalje širiti in krepiti.

Ta sistem pa je pokazal tudi občutne slabe strani zaradi kratosti pri določanju cen, pri čemer sama trgovina ni mogla regulirati cen, dvigati ali zniževati cene odvisno od ponudbe in povpraševanja, da bi tako aktivno intervenirala na trgu, kar bomo morali v prihodnjem letu upoštevati.

V takšnih splošnih gospodarskih in finančnih pogojih je postavila vlada FLRJ nalogo, naj proračun v svoji strukturi natančno pokaže planirani porast proizvodnje, investicijski program in druge gospodarske naloge, o katerih smo govorili, ter zagotoviti potrebna finančna sredstva. Razen nalog, ki so neposredno povezane z gospodarstvom, naj bi proračun zagotovil tudi izpolnitev tehe nalog na drugih sektorjih družbene dejavnosti.

1. Prizadevanje, da se poveča pomoč prosveti in ljudski kulturi. Tempo naraščanja našega gospodarstva zahteva zelo velike napore na področju dviganja prosvete in kulture. Čeprav so bili v prejšnjih letih izdatki znatni, zlasti v republiških proračunih, se je pokazalo, da moramo dati mnogo več sredstev za razvoj prosvete in kulture od sredstev za dokončno odpravo ne-pismenosti pa tja do nadaljnje razvoja najvišjih znanstvenih ustanov, da na tem področju družbenega življenja ne bomo zastajali za tempom gospodarske graditve. Povečanje kvalifikacije vseh naših delovnih ljudi, dviganje prosvetnega, kulturnega, zlasti pa znanstvenega dela na visjo raven v skladu s splošnimi gospodarskimi nalogami v naši deželi, zlasti pa v zvezi z nalogami, ki jih imajo zdaj naše znanstvene ustanove in kadri v naši deželi - vse to je zahtevalo znatno več sredstev kakor lani.

2. Odstranitev zaostalosti glede zdravstveno-socialnih ustanov, ki ne morejo zadovoljiti povečane potrebe v naši deželi, za boljše zdravje delovnih ljudi, v skladu z obveznostmi socialistične države do delovnih ljudi. Posebno vprašanje zaščite matere in otroka, prehrane otrok predšolske do-

stvi izven proračuna. V obdobju, ko bijemo boj za socialistično preobrazbo vasi in za kolektivizacijo, mora država pospešiti ta razvoj in ga podpreti tudi tako, da bo angažirala sredstva splošne državne akumulacije zlasti glede kapitalne graditve v kmetijskih obdelovalnih zadrugah.

4. Zagotoviti nadaljnjo krepitev narodne obrambe, katere najčistnejša naloga je, zagotoviti mirno socialistično graditev in preprečiti sleherni poskus oviranja te graditve ali ogroženja neodvisnosti naše dežele.

OSNUTEK PRORACUNA ZA LETO 1950

	odobreno v 1949	struk-tura	predlog 1950	struk-tura	po-rast
1. Dohodki od gospodarstva	107.384.000	66,3	129.707.118	74,6	128,8
2. Dohodki od prebivalcev	24.614.400	15,2	20.110.500	11,6	81,7
3. Dohodki ustanov in uradov	3.248.000	2,0	3.928.382	2,3	120,9
4. Drugi dohodki	11.151.198	6,9	12.000.000	6,9	107,6
5. Presežek dohodkov	15.555.000	9,6	8.000.000	4,6	51,4
Skupaj dohodki	161.952.598	100,0	173.746.000	100,0	107,3

Kakor je razvidno iz gornjega pregleda, se povečajo dohodki od gospodarstva za 28,8%, medtem ko znaša celotno povečanje proračuna samo 7,3%, kar dokazuje že omenjeno povečanje dohodkov od gospodarstva, medtem ko se dohodki od prebivalstva in drugi dohodki zmanjšajo.

Med dohodki od gospodarstva se v skladu z naraščanjem proizvodnje poveča davek na promet za 14% (nekoliko več kakor naraste proizvodnja zaradi zvišanja davka na vino in žganje, ki je uveden letos).

Zvišanje davka na promet kot največji del splošne državne akumulacije, primerjan z zvišanjem proračuna od leta 1947 do 1950, na eni strani najboljše kaže njegovo vlogo v proračunu, ki vsako leto naraste, na drugi strani pa vidimo, kako s svojim naraščanjem izpodirja druge dohodke.

Proračun	Davek na promet
1947	85.854,0 100 26.850 100,0
1948	124.841,3 145 46.000 171,3
1949	161.952,5 189 67.449 251,2
1950	173.746,0 202 76.775 285,9

Davek na promet skupaj z drugimi dohodki od gospodarstva krije v 1950. letu 74,6% vseh izdatkov. To dejstvo samo po sebi govori o značaju našega proračuna, smeri in stopnji njegovega razvoja.

NASA DAVČNA POLITIKA V ODNOSU DO PREBIVALSTVA

Kakor je razvidno iz pregleda, se dohodki od prebivalstva v primeri z lanskim letom znižajo na 81,7%. Glavni vzrok je hitrejšo naraščanje kmetijskih obdelovalnih zadrug, kakor je bilo predvideno v začetku leta 1949. 31. dec. 1948 smo imeli 1318 kmetijskih obdelovalnih zadrug s 60.000 gospodarstvi in 324.000 ha površine, medtem ko smo imeli 30. novembra 1949 že 6300 kmetijskih obdelovalnih zadrug s 303.723 gospodarstvi in 1.691.409 ha površine. V primeri z letom 1948 so zadruge narasle za 37,5%, v primeri z letom 1947 pa za 64%. Vsako osmo gospodarstvo je že vključeno v kmetijske obdelovalne zadruge. Če odštejemo ta element, tedaj se je davek na dohodek kot osnovni dohodek od prebivalstva dejansko povečal, ker se je povečalo število delavcev in nameščencev in ker so narasli dohodki kmečkih gospodarstev. Zanimiva je struktura obdavčenja kmečkih gospodarstev, če vzamemo za bazo leto 1948. (Letošnja odmera davkov še ni končana, bazira pa pri določanju akontacije na odmeri leta 1948.)

Število gospodarstev	Imajo dohodkov	Plačajo davkov
47,67%	17,34%	5,26%
35,97%	38,73%	21,03%
10,11%	19,22%	18,77%
6,25%	24,66%	54,94%
Skupaj: 100%	100%	100%

Iz tega je razvidno, da je obdavčenje porazdeljeno tako, da plača 6,25% gospodarstev bogatih kmetov nad polovico celotnih davkov (54,94%).

Politika obdavčenja v skladu z višino dohodkov je pravilna politika, ker je postala, kakor dokazujejo gornje številke, učinkovit instrument za spodbujanje kapitalističnih elementov na vasi.

Naša politika milejšega obdavčenja in popravljanja napak glede na obrtnike je bila letos pravilna in za prihodnje leto smo predvideli za obrtnike enako višino davkov.

Posebno poudarjam predlog, da se v prihodnjem letu razpiše novo posojilo 3 milijarde dinarjev, ki bo nov prispevek delovnih ljudi za hitrejšo socialistično graditev, za razvoj varčevanja, hkrati pa tudi manifestacija politične zavednosti in patriotizma naših delovnih ljudi. Realne predpostavke za to posojilo pa so naslednje: Leto 1948 smo vpisali 4 milijarde posojila, medtem ko sta plačilni fond delavcev in narodni dohodek od kmetijstva v tem času narasla.

Plan dohodkov vsebuje tudi predlog, da ki ga je treba uzakiniti z novim zakonom o socialnem zavarovanju, s katerim bi se odpravil prispevek za socialno zavarovanje, realni prejemki delavcev in nameščencev pa povečali

za 2,4%, oziroma v skupnem znesku prejemki bi se povečali za 2,5 milijarde.

V proračun dohodkov je bil vključen tudi znesek, ki smo ga dobili, ali ki ga bomo dobili od tujih posojil. V Ameriki smo najeli posojilo za 20 milijonov dolarjev in zdaj se pogajamo za posojilo pri Mednarodni banki. To so čisto navadna poslovna posojila, ki nikakor niso vezana, niti ne vplivajo na notranjo ali na zunanjo politično linijo vlade. Mislim, da o tem na tem mestu ni treba več govoriti.

Zdi pa se nam potrebno, da v tej zvezi spoznamo nekatera načelna vprašanja glede zunanje ekonomske politike vlade.

V ekonomskih odnosih med državami je mnogo nepotrebnih oblik, ki jih je ustvaril kapitalistični razvoj mednarodnih odnosov. Vendar pa lahko po ekonomskem značaju izločimo dve vrsti ekonomskih odnosov: Prva je tista vrsta, ki ima za podlago blagovno menjavo in ki ustreza predimperialističnemu obdobju razvoja kapitalizma, za katero je značilen izvoz blaga. Blago, ko zapusti proizvajalca, deželo, v kateri je bilo proizvedeno, postane internacionalno, kupi ga lahko, kdor hoče. Ko pa je preko nakupa prišlo v tuje roke, postane v polnem ekonomskem smislu te besede lastnina tiste dežele, ki ga je kupila. To pa pomeni, da v čisti blagovni menjavi ostanejo dežele, oziroma države ekonomsko samostojne, ekonomika ene se ne prepleta z ekonomiko druge, t. j. lastnina proizvajalnih sredstev in akumulacije (ne glede na to, ali je kapitalistična ali socialistična) se ne prepleta z drugo. Takšno menjavo lahko spremljajo tudi finančne operacije, vstevši posojila, ki so v okviru takšnih odnosov sredstvo, da tista dežela, ki posojilo dobi, kupi blago, preden ga je sposobna plačati. Naša vlada je že od začetka do danes gradila svoje ekonomske odnose z vsemi deželami izključno na podlagi blagovne menjave, posojila sama pa imajo izključno gornji ekonomski smisel. Razume se, da prinašajo takšni odnosi, ko ima svetovna trgovina še kapitalistično družbeno vsebino, izkoriščanje, ekstraprofit, toda to je sedaj nespremenljivo in ni odvisno samo od stališča vlade.

Naša vlada je ostala zvesta temu načelu in mu bo ostala tudi v bodoče, ker ji na eni strani zagotavlja razvijanje najširših ekonomskih odnosov med državami (s čimer se pospešuje tudi naš lastni razvoj), na drugi strani pa nam zagotavlja popolno ekonomsko samostojnost in neodvisnost.

Druga vrsta ekonomskih odnosov temelji na izvozu kapitala, ustreza imperialističnemu obdobju razvoja kapitalizma. Uvoz kapitala v kako deželo pomeni tujo lastnino na proizvajalna sredstva in akumulacijo, pomeni prizadevanje iz tujine, da bi kapital in profite zaščitili, pomeni vmešavanje v notranjo ekonomiko dežele, pomeni pot k postopnemu izgubljanju ekonomske samostojnosti in neodvisnosti. To pa je podlaga za krepitev političnega pritiska in navsezadnje možnost, da se izgubi tudi politična neodvisnost. Čim manjša in čim bolj zaostala je dežela, kamor se uvaža kapital, tem večja je ta nevarnost.

Zato je naša vlada, že odkar obstaja FLRJ, glede upostavljanja ekonomskih odnosov z drugimi državami v načelu proti tej vrsti ekonomskih odnosov. In zato se naša vlada ni strinjala, ko je šlo za to, da bi z izkoriščanjem oblike famoznih mešanih družb ekonomski odnosi med Jugoslavijo in ZSSR prestopili okvire blagovnih odnosov. In strinjala se ni samo zato, ker so to kapitalistični odnosi, t. j. odnosi izkoriščanja (tudi blagovni odnosi so bili izkoriščevalski), in sicer ne glede na to, ali se blagovna menjava vrši med kapitalističnimi in socialističnimi državami, ali med samimi socialističnimi državami, pod takšnimi pogoji menjava, kakršni so danes, marveč predvsem zato, ker je šlo za ekonomsko samostojnost naše dežele. Na našo zahtevo so mešane družbe opustili in sklenjena je bila investicijska kreditna pogodba - s tem pa so bili odnosi z ZSSR zopet v bistvu reducirani na blagovne odnose. Toda zdaj je očitno, da je bil to samo začasni maneuver sovjetske vlade. Sovjetska vlada je sprejela rešitev

linavnog in začasno, dokler se ni pripravila na posebno taktiko in posebne manevre, da bi Jugoslavijo podredila svoji hegemonistični politiki, ker stare metode mešanih družb niso prikladne za prijateljsko Jugoslavijo - kar po-

meni, da se v Jugoslaviji niso obesle. Pa tudi ti naklepi so se izjalovili, ker naša dežela, naši narodi nikoli ne bodo dovolili, da bi nasprotni njim kdo vodil tako ekonomsko politiko, ki bi ogrožala njihovo ekonomsko samostojnost.

IZDATKI NUDIJO NASLEDNJO SLIKO

(v tisočih dinarjev)

	1949 struktura	1950 struktura	porast
1. Investicije za kapitalno graditev in drugo financiranje gospodarstva iz proračuna	51.195.000	31,6	55.486.400 31,9 108,4
2. Investicije za družbeni standard	26.205.000	16,2	21.729.900 12,5 82,9
3. Prosveta in ljudska kultura	8.625.809	5,3	13.769.329 7,9 159,6
4. Socialno zdravstvena zaščita ljudstva	22.305.398	13,8	23.391.469 13,5 104,9
5. Narodna obramba	25.000.000	15,4	28.000.000 16,1 112,0
6. Državna uprava, sodstvo in tožilstvo	14.850.991	9,2	15.422.054 8,9 103,8
7. Rezervni fondy vlade, obveznosti države in materialne rezerve	13.770.400	8,5	15.951.848 9,1 115,8
Skupni izdatki	161.952.598	100	173.746.000 100 107,3

Če izdatke za družbeni standard primerjamo z realiziranimi investicijskimi za družbeni standard, planiranimi leta 1949, tedaj je indeks 110%. Enaka primerjava za socialno zdravstveno zaščito ljudstva bi dala indeks 125%.

Pri prosveti in kulturi bomo podarili samo nekaj števil, ki ilustrirajo porast in namen planiranih sredstev: Število šol za splošno izobrazbo bo poraslo od 13.286 na 14.216; šol za splošno izobrazbo delavcev od 89 na 144; število internatov pri šolah za splošno izobrazbo, učiteljskih in umetniških šolah od 298 na 408; umetniških šol od 117 na 135; srednjih strokovnih šol od 258 na 297; število fakultet in visokih šol od 49 na 54; prihodnje leto bomo imeli 52.000 študentov, izmed katerih se bo 32.000 hranilo v domovih in menzah; število akademij bo poraslo od 10 na 18, število znanstvenih ustanov od 86 na 99, kulturno-umetniških ustanov pa od 209 na 248.

Pri ljudskem zdravstvu in socialnem skrbstvu imamo razen novih objektov naslednje velike izdatke: za opremo novorojenčkov delavcev in nameščencev 150 milijonov; za prehrano otrok delavcev in nameščencev 133 milijonov; enkratna pomoč materam in otrokom delavcev in nameščencev 110 milijonov; zvišanje stalnih doklad za otroke 923 milijonov; za šolske kuhinje 614 milijonov; za otroške jasli in vrtee 620 milijonov; za otroške domove in počitniške domove ter za posebne domove za defektne otroke 400 milijonov.

V državni upravi no nebenega povečanja, razen neznatnega zvišanja v Bosni in Hercegovini. Povečanje, ki je izkazano v proračunu s 3,8%, je rezultat financiranja oblastnih odborov iz rezervnega fonda, ker so bili ti odbori organizirani letos.

Leta 1950 bo potrebna še odločnejša borba proti birokratizmu v gospodarski in državni upravi in za nadaljnjo demokratizacijo. Zaradi tega se ne povečajo izdatki za državno upravo. Borba mora stremeti po zmanjševanju osebja v višjih organih državne uprave in po krepitevi krajevnih organov. Nadalje mora zmanjševanje osebja spremljati borba za boljše organizacijo administrativnega poslovanja sploh. Vendar se je treba prav tako boriti proti večanju administrativnega dela izdatkov v gospodarskih podjetjih, saj to ne terja le večjih izdatkov, temveč predvsem avaja birokratske metode v vodenju gospodarstva.

Pri obveznostih države nastopa odplačilo ljudskega posojila in naših obveznosti do tujine po nacionalizaciji.

PRORACUNI LJUDSKIH REPUBLIK

Medtem ko je splošni porast državnega proračuna 107,3%, zveznal pa se zniža na 92,5%, porastejo proračuni ljudskih republik na 145% v primeri z letos.

Ta porast republiških proračunov je rezultat prenosa nekaterih gospodarskih panog v republiško upravo (proizvodnja premoaga, vse elektro-gospodarstvo in melioracije), toda prav tako tudi splošnega stremeljenja po krepitevi ekonomske baze ljudskih republik in njihove udeležbe v splošnem vodstvu. Dosedanji prenos posameznih gospodarskih panog v republiško upravo, n. pr. tekstilne industrije in usnarjstva ter industrije gumija, je dal dobre uspehe. Pokazalo se je, da je neposrednejše vodstvo v veliki meri zagotavljalo konkretno pomoč podjetjem, načelno gledano pa to vodi k nadaljnji krepitevi osnovnih panog oblasti v naši deželi, k poglobljanju demokratičnosti in k nadaljnemu razvoju našega federativnega sistema.

Porast vseh republiških proračunov skupno, po postavkah, znaša v primeri z letom 1949 v številkah:

1. Investicije za kapitalno graditev in drugo financiranje gospodarstva po proračunu	288,5 %
2. Investicije za družbeni standard	125,0 %
3. Prosveta in ljudska kultura	149,5 %
4. Socialnozdravstvena zaščita (po realizaciji pa 125 %)	104,0 %
5. Državna uprava	107,4 %
6. Proračunska rezerva	48,0 %
Skupaj	144,5 %

Skupni porast proračunov posameznih ljudskih republik znaša:

1. Srbija	145
2. Hrvaška	139
3. Slovenija	137
4. Bosna in Hercegovina	146
5. Makedonija	169
6. Črna gora	132

Makedonija, Bosna in Hercegovina ter Srbija so po izdatkih nekoliko pred drugimi republikami, pri prvih dveh republikah zaradi posebne pomoči za razvoj prosvete in zdravstva, pri Srbiji pa zaradi povečanih izdatkov za pomoč Avtonomni oblasti Kosova in Metohije in Avtonomni pokrajini Vojvodini. Pri Hrvaški in Sloveniji je treba upoštevati, da je v zveznem proračunu zagotovljeno 500 milijonov kot pomoč novim osvobojenim krajem, deloma v investicijah, deloma pa v rezervnem fondu.

V državni upravi imajo republike nalogo krepiti krajevne ljudske odbore, ki jih je treba izpolniti z zmanjšanjem republiškega aparata.

Povečani zneski za prosveto in ljudsko kulturo kakor tudi za zdravstvo in socialno skrbstvo ne bodo popolnoma realizirani, če se bodo republiški organi usmerili samo na redno zagotavljanje z materialom in delovnimi močmi pri investicijski graditvi. Za izpolnjevanje teh nalog bo potrebno najširše sodelovanje Ljudske fronte in lokalnih organov oblasti zlasti v Bosni in Hercegovini, Makedoniji in Srbiji.

Zato je ena najbolj perečih nalog na tem področju izdelava podrobnega plana za razvoj kulture in prosvete, zdravstva in socialnega skrbstva po republikah.

NALOGE V ZVEZI Z REALIZACIJO PRORACUNA ZA LETO 1950

Realizacija proračuna ne bo odvisna, kakor tudi doslej ne, samo od finančnih organov, temveč predvsem od podjetij, od delavcev in nameščencev, ki se borijo za večjo proizvodnjo, za večjo storilnost in za boljše varovanje socialističnega imetja. Ostra borba za dohodke iz gospodarstva, za krepitev splošne družbene akumulacije je naloga vseh gospodarskih voditeljev in delovnih kolektivov, ker bo tako zagotovljen nadaljnji porast razširjene socialistične reprodukcije. V tem smislu je proračun s svojimi številkami in nalogami naš vseljivski plan in v njegovi realizaciji se bodo kazali uspehi naše dežele.

Prihodnje leto morajo vsi organi utrditi plansko in finančno disciplino, poročila trdnega gospodarskega vodstva. Naši voditelji morajo pri svojem vsakdanjem delu vedno bolj uporabljati metode gospodarskega računa; pri vsakem svojem uspehu morajo videti tudi ekonomsko stran, ali bi mogli ta ali oni uspeh v danih pogojih doseči z manjšimi družbenimi izdatki. Pri slehernem delovnem človeku je treba dan za dnem krepiti čut za varovanje in pravilno upravljanje vseljivskega imetja.

Blagovni in kupni fondy kot eno osnovnih sorazmerij v našem planskem gospodarstvu bi morali biti predmet posebne pozornosti vseh voditeljev.

Vsi operativni organi morajo nadalje razvijati metodo gospodarsko-računske kontrole s sistematično revizijo poslovanja podjetij, ki bo omogočila, da bomo boljše upravljali sredstva, da odkrijemo tiste, ki slabo gospodarijo in ki razmetavajo ljudsko imetje.

Zlasti pomembna naloga je zagotoviti, da bo pomoč države obdelovalnim zadrugam čim učinkovitejša, da se zagotovi najkoristnejša uporaba dragocenegega materiala, ki ga bo dala država, tako da bo ta pomoč pomenila največjo krepitev socialističnega sektorja na vasi.

Prihodnje leto morajo finančni organi in banke gledati na gospodarstvo kot na svoje glavne naloge. Nadalje se je treba boriti za pravilen odnos do potreb gospodarstva, proti fiskalnemu in birokratskemu odnosu, hkrati pa tudi za pravilno uporabo finančnih sredstev, za nadaljnjo krepitev gospodarskih stikov s podjetji z denarno kontrolo, za čim bolj varno in rentabilno poslovanje.

Tovariši ljudski poslanci! Proračun FLRJ za leto 1950, ki je pred vami, je realen izraz naših možnosti in sloni na nadaljnji krepitevi proizvajalnih sil naše dežele. Zagotavlja nadaljnjo krepitev naše narodne obrambe in nadaljnjo utrditev naše gospodarske neodvisnosti ter našega ugleda v svetu, zato vam ga v imenu vlade FLRJ predlagam v obravnavo in odobritev.

Ekspeze predsednika gospodarskega sveta in zvezne planske komisije TOVARIŠA BORISA KIDRIČA

Nato je govoril predsednik Gospodarskega sveta in Zvezne planske komisije tovariš Boris Kidrič. V svojem ekspezeju je dejal:

Tovariši ljudski poslanci!

Ko argumentiram proračunski predlog za prihodnje leto z gospodarskim planom 1950. leta, je predvsem potrebno da na vedem temeljne uspehe našega gospodarskega razvoja v 1949. letu. To delam iz dveh razlogov. Prvič, ker naši letni gospodarski plani niso ločeni od preteklosti in bodočnosti, temveč so integralni

del naših perspektivnih planov in so torej odvisni tako od preteklih uspehov kakor tudi od bodočih možnosti in perspektiv. Drugič — to pa je v danem trenutku še važnejše — da je bila v l. 1949 naša država podvržena hudemu gospodarskemu in različnemu drugemu pritisku od ZSSR in drugih kominformskih držav, pa se postavlja vprašanje, kako je v gospodarskem oziru ta pritisk preživela in kako se njegove posledice odražajo na realnih pogojih gospodarskega plana za 1950. leto in izpolnjevanju celotnega petletnega plana.

odstotka, pomeni velikansko zmago naše države v borbi za njeno svobodo in suverenost, v njeni borbi za petletni plan in zgraditev socializma. Ta rezultat dokazuje, da naše planiranje ni avanturistično, kot so ga obrekovali kominformski revizionisti, temveč da ustreza našim dejanskim možnostim, ker je mogoče v njem določene naloge izpolnje-

milijard v vojaško industrijo in druge obrambne svrhe, ki se z dobršnim delom krijejo z naravnimi pokazatelji petletnega plana.

Prehajam na gozdarstvo. Glede na že omenjeno pomanjkanje delovne sile smo morali tudi v gozdarstvu in lesni industriji med letom zmanjšati prvotni proizvodni plan. Korrigirani proizvodni plan smo izpolnili po doslej pregledanih podatkih s 95% po še nepregledani evidenci ljudskih republik pa s 97 do 98%. Povečanje nasproti lani znaša najmanj 27%, in to v gozdarstvu 13%, v lesni industriji pa 41%. Ta rezultat dokazuje, da smo kljub gospodarski blokadi, izgubi dogovorjene mehanizacije in drugih njenih posledic napravili tudi na tem področju velik korak naprej.

Vrednost kmetijske proizvodnje se je povečala za 6% v primeri z letom 1948 in je dosegla 92% vrednosti, ki jo določa petletni plan za leto 1951. Tega uspeha ni treba precenjevati. Letos je bila namreč pri številnih rastlinah letina nadpovprečno dobra. Pred nami so še velikanske in težke naloge v zvezi s pospeševanjem kmetijske proizvodnje. Te naloge so toliko odgovorne, kolikor je dosežena stopnja socialistične preobrazbe kmetijstva in vključevanja razdeljevanja kmetijskih pridelkov v socialistični državni plan izvala številna nova organizacijska in gospodarskopolitična vprašanja. Treba jih je pravilno rešiti, borec se ne samo proti špekulaciji temveč hkrati, in celo predvsem, proti sektakškim napakam, ki bi lahko ogrožale napredek kmetijske proizvodnje. Toda letošnjega uspeha v naši kmetijski proizvodnji tudi ne smemo podcenjevati, najmanj bi to veljalo prav glede na dejstvo, da so frontovske delovne brigade, zaposlene v gozdarstvu, gradbeništvu in rudarstvu, zajele letos velikansko število delovnih kmetov in jih ločile za daljšo ali krajšo dobo od kmetijstva.

vati celo v tako težkih okoliščinah, v kakršnih smo bili leta 1949. Naše sile so dorasle za izpolnitev po planu določenih nalog. Teh 82 odstotkov, določenih lani, smo dosegli in presegli v resnici z lastnimi silami brez učinkovitih olajšav s katere koli strani. Letos ni odpadlo samo prejšnjih 49 odstotkov znanjave trgovine s kominformovskimi državami, temveč tudi posojila, ki smo jih dobili na zapadu in ki lahko olajšajo težke napore naših narodov, še niso dala praktičnega učinka, tako da smo 82 odstotkov petletnega plana, določenih po planu za leto 1949, izpolnjevali in presegli v resnici samo z delovnim poletom naših delovnih množic pod vodstvom naše Partije in tovariša Tita.

Ta rezultat končno otipljivo razgalja hegemonistično teorijo, da po Oktobrski revoluciji v nobeni državi ni mogoče graditi socializma in izvajati industrializacije brez tako imenovane »pomoči ZSSR«, t. j. ob pogojih sedanje koncepcije voditeljev ZSSR — brez sovjetske hegemonije.

Prehajam k investicijam. Da bi kljub nezalisanemu pritisku zagotovili izpolnitev petletnega plana, smo morali med letom izvesti večje spremembe v planu investicij in v planu gozdarstva. To smo storili predvsem zaradi tega, ker zaradi gospodarske blokade nismo mogli realizirati okrog 1,3 milijarde mehanizacije, določene z lanskim planom za rudarstvo, gradbeništvu in gozdarstvo, kar se je nujno pokazalo v ostro povečanem pomanjkanju delovne sile. Da ne bi prizadeli osnovnih industrijskih objektov petletnega plana, smo morali l. 1949 zmanjšati investicijski plan lahke industrije, predvsem pa stanovanj, šol in drugih objektov življenjskega ter družbenega standarda. Naše državno in politično vodstvo se je za to odločilo s težkim srcem, toda odločilo se je zato, ker je vedelo, da prav osnovna kapitalna graditev zagotavlja svobodo in bodoče blagostanje našega delovnega ljudstva.

Gospodarska blokada s strani Sovjetske zveze in drugih kominformovskih držav je steer zadela letos stanovanja in naš družbeni standard, vendar ga je zadelo samo začasno. Prav s tem, ker smo zagotovili osnovno kapitalno graditev naše industrije, bomo lahko v prihodnjih letih dvignili tudi našo lahko industrijo in naš standard.

Čeprav smo morali predvsem na račun standarda zmanjšati prvotni plan investicij, smo letos izvršili — po še nepopolnih podatkih zvezne planske komisije — investicije zveznega in republiškega značaja v vrednosti nad 60 milijard ne vsteviš investicije vojaške industrije in druge investicije obrambnega značaja. Leto 1947 smo izvršili za 33 milijard 935 milijonov investicij, leta 1948 pa za 43 milijard 239.000.000 investicij. Povečanje od leta 1947 do 1948 je znašalo torej nepopolnih 10 milijard. Povečanje od leta 1948 do 1949 znaša 17 milijard, t. j. za 70% več, kot pa je znašalo povečanje od leta 1947 do 1948, ko smo baje še »uživali pomoč«.

Tovariši ljudski poslanci! Pomen teh dejstev je še večji od pomena naše zmage v industrijski proizvodnji. Kakor je znano, znašajo vse, po petletnem planu določene investicije, 278 milijard 300 milijonov din. od tega pa smo že doslej izvršili okrog 140 milijard ali približno polovico, ter hkrati realno, t. j. z uresničljivo, pokazali doseženo letno kapaciteto investicij v višini 60 milijard. Čeprav bi dosegli v prihodnjem letu kapaciteto naših investicij samo za 10 milijard, t. j. za 40% manj, kot smo jo dvignili od leta 1948 do 1949 — toda mi jo v resnici dvignemo veliko bolj — in čeprav bi to kapaciteto enakomerno zadržali in izkoristili leta 1951, bi še prav s tem zagotovili splošni obseg po petletnem planu določenih investicij (s čimer pa seveda še ni zagotovljen njihov asortiment).

Kaj pomeni to? To pomeni, tovariši ljudski poslanci, da smo dosegli v letu 1949 na sektorju investicij odločno strateško zmago. Ta zmaga je toliko pomembnejša, ker je podana tudi dejstvo, da smo razen omenjenih 140 milijard v zadnjih treh letih investirali še okrog 14

milijard v vojaško industrijo in druge obrambne svrhe, ki se z dobršnim delom krijejo z naravnimi pokazatelji petletnega plana. Glede na že omenjeno pomanjkanje delovne sile smo morali tudi v gozdarstvu in lesni industriji med letom zmanjšati prvotni proizvodni plan. Korrigirani proizvodni plan smo izpolnili po doslej pregledanih podatkih s 95% po še nepregledani evidenci ljudskih republik pa s 97 do 98%. Povečanje nasproti lani znaša najmanj 27%, in to v gozdarstvu 13%, v lesni industriji pa 41%. Ta rezultat dokazuje, da smo kljub gospodarski blokadi, izgubi dogovorjene mehanizacije in drugih njenih posledic napravili tudi na tem področju velik korak naprej. Vrednost kmetijske proizvodnje se je povečala za 6% v primeri z letom 1948 in je dosegla 92% vrednosti, ki jo določa petletni plan za leto 1951. Tega uspeha ni treba precenjevati. Letos je bila namreč pri številnih rastlinah letina nadpovprečno dobra. Pred nami so še velikanske in težke naloge v zvezi s pospeševanjem kmetijske proizvodnje. Te naloge so toliko odgovorne, kolikor je dosežena stopnja socialistične preobrazbe kmetijstva in vključevanja razdeljevanja kmetijskih pridelkov v socialistični državni plan izvala številna nova organizacijska in gospodarskopolitična vprašanja. Treba jih je pravilno rešiti, borec se ne samo proti špekulaciji temveč hkrati, in celo predvsem, proti sektakškim napakam, ki bi lahko ogrožale napredek kmetijske proizvodnje. Toda letošnjega uspeha v naši kmetijski proizvodnji tudi ne smemo podcenjevati, najmanj bi to veljalo prav glede na dejstvo, da so frontovske delovne brigade, zaposlene v gozdarstvu, gradbeništvu in rudarstvu, zajele letos velikansko število delovnih kmetov in jih ločile za daljšo ali krajšo dobo od kmetijstva. Zelo pomemben napredek je dosegel socialistični sektor našega kmetijstva. Število državnih kmetijskih posestev se je povečalo od 83 v letu 1948 na 114, število državnih kmetijskih ustanov od 123, kolikor jih je bilo lani, na 144, število državnih lokalnih posestev in ekvonomij od 1242 na 1743. Skupna površina državnega kmetijskega sektorja se je povečala od 401.000 ha v letu 1948 na 585.480 ha letos. Število kmetijskih obdelovalnih združenj se je povečalo od 1318, kolikor jih je bilo lani, na 6300, število gospodarstev v kmetijskih obdelovalnih združenjih od 60.156 na 303.723. Skupna površina zemlje v kmetijskih obdelovalnih združenjih se je povečala od 324.000 ha lani na 1.691.000 ha letos. Po navedenih številkah znaša indeks povečanja števila kmetijskih obdelovalnih združenj v l. 1949 488, če označimo njihovo število lani s 100. Indeks povečanja števila gospodarstev v kmetijskih obdelovalnih združenjih znaša 504 v primeri s l. 1948, indeks zemlje pa 524. Če označimo povečanje števila kmetijskih obdelovalnih združenj z indeksom 100, znaša indeks povečanja števila gospodarstev 103,3, indeks skupne površine zemlje v kmetijskih obdelovalnih združenjih pa 107,3. Iz tega se vidi pravilna splošna tendenca, da se površina zemlje v kmetijskih obdelovalnih združenjih hitreje veča od števila gospodarstev, število gospodarstev pa hitreje od števila združenj.

Skupna površina socialističnega kmetijskega sektorja se je povečala od 805 tisoč hektarov lani na 2.276.480 ha. Letošnja razširitev socialističnega sektorja našega kmetijstva je skupno z odkupnimi uspehi dostojen odgovor naših delovnih kmetov na kominformovska obrekovanja, da se v jugoslovanski vasi širi in krepi kapitalizem.

Prehajam na promet. Po še nepreverjenih podatkih je izpolnil železniški promet svojo letošnjo nalogo z najmanj 95% izpolnitve plana. Če lansko izpolnitev označimo s 100, znaša indeks povečanja letošnje izpolnitve najmanj 116,4. Letalski promet je izpolnil nalogo s 119,8%. Indeks povečanja znaša v primeri z lani 119,9%.

Naloga PTT je bila izpolnjena s 109,7%, indeks povečanja v primeri z lani znaša 117,1%.

Plan široke potrošnje osnovnega industrijskega blaga smo izpolnili po vrednosti s približno 99 odstotki. Izpolnitev v letu 1949 znaša po vrednosti — računano po nižjih enotnih cenah — najmanj 115 v primeri z izpolnitvijo plana široke potrošnje osnovnega industrijskega blaga leta 1948. Leto 1948 je znašalo po nižjih enotnih cenah 30 milijard 668 milijonov 818.000, po še nepreverjenih podatkih zvezne planske komisije pa znaša za 1949. leto 35.300.257.000 din. Torej smo letos dali delovnemu ljudstvu za 15 odstotkov več industrijskega potrošnega blaga kot lani.

Niti malo ne mislimo, da je to dovolj in da pri nas ne primanjkuje potrošnega blaga. Mislim tudi, da navedenega povečanja ne bi mogli popolnoma ustrezno primerjati s povečanjem delovnih naporov naših delovnih ljudi v tem težkem letu 1949. Glede na to teh 15 odstotkov povečanja sploh ne bi omenjal, če ne bi dokazovali, da se naša država kljub srđiti borbi, ki jo vodimo v kapitalni graditvi, hkrati bori tudi za zboljšanje življenjskega standarda, da se bori uspešno, čeprav s še počasnim tempom, in da so torej že danes otipljivi dokazi, da bomo z dokončno zmago naše kapitalne graditve v resnici mogli s hitrim tempom dvignati tudi življenjski standard.

Letos smo dali v obtuvi delovnemu ljudstvu po naravnih merilnih enotah 130 odstotkov v primeri z lani, po vred-

nosti pa 154 odstotkov. Lani smo namreč realizirali 11.901.000 parov obtuve za široko potrošnje, letos pa 15.529.000 parov, pri tem pa ni všteta potrošnja vojaštva, železničarjev in drugih skupin potrošnikov, ki so prejeli obtuv deloma ali v celoti po službeni poti. Pletenin smo dali široki potrošnji 1647 ton v primeri s 1607 tonami lani, in torej dosegli po naravnih merilni enoti 102 odstotka, po vrednosti pa 111 odstotkov v primeri z lani, ker so bile izročene prometu kvalitetnejše pletenine. Lani smo realizirali za široko potrošnje 19 milijonov 865.000 parov nogavice, letos pa 20.223.000 parov ali 102 odstotka v primeri z lani. V tekstilijah smo lahko dali letos samo 95 odstotkov vrednosti, ki je bila dosežena lani. Lani smo namreč realizirali za široko potrošnje tekstilij v vrednosti 15.150.101.000 din (računano po nižjih enotnih cenah), letos pa za 14.243.198.000. Zato ni krivda na naši proizvodnji, ki je dala letos za široko potrošnje po naravnih merilni enoti 110 odstotkov, po vrednosti pa 120 odstotkov v primeri s preteklim letom. Dejstvo, da smo dali letos 5 odstotkov manj tekstilij kot lani, je posledica gospodarske blokade. Odpadle so namreč gotove tekstilije, ki smo jih prej uvažali iz CSR, Madžarske in Poljske, glede na težave s tekstilnimi surovinami, ki so nastale kot posledica gospodarske blokade in hitre preumeritve naše zunanje trgovine, pa nam ni uspelo popolnoma izkoristiti naše domače tekstilne kapacitete.

V primeri z lani smo dali široki potrošnji po vrednosti 196 odstotkov kovinskega blaga. Lani smo namreč realizirali za 1.283.271.000 din kovinskega blaga (računano po nižjih prodajnih cenah), letos pa za 2.513.168.000 din. Umetnega gnojila smo dali v primeri z lani 146%, galice 107%, kaustične sode 317%, mila, ki ga še vedno zelo primanjkuje, pa smo dali 157% v primeri s preteklim letom. Čeprav smo pri milu dosegli povečanje za 57 odstotkov, pa ga je še vedno v široki potrošnji pod slaherno normalo zaradi naših lanskih in letošnjih težav pri uvozu tehničnih masloč. V letu 1948 smo imeli v planu za široko potrošnje 13.287 ton mila, uspelo pa nam je uresničiti 6366 ton mila. Letos znaša plan mila za široko potrošnje 15.159 ton, realiziranih pa je bilo doslej 9963 ton, t. j. 3603 tone več kot lani, dočim smo plan kljub temu izpolnili samo s 66 odstotki. Cementa smo lani dali široki potrošnji 115.999 ton, letos pa 118.447 ton, ali 4 odstotke več kot lani. Gradbenega lesa smo dali lani široki potrošnji 129.239 kub. m, letos pa 199.940 kub. m ali 53 odstotkov več kot lani.

Premoga je realizirala široka potrošnja 28 odstotkov več, lesa za kurjavo pa 72 odstotkov več kot lani v istem času. Zaradi pomanjkanja delovne sile v zvezi z že omenjeno izgubo osnovne mehanizacije v rudarstvu in gozdarstvu vlada v široki potrošnji tudi glede premoga in lesa za kurjavo še vedno precejšnje pomanjkanje, tako da še ne izpolnjujemo plana široke potrošnje. Leto 1948 je znašal plan široke potrošnje premoga 1.319.604 tone, uspelo pa nam je doseči 884.575 ton premoga. Letos je znašal plan 1.816.991 ton, realizirali pa smo doslej 1.127.862 ton, torej za 28 odstotkov več kot lani, toda še vedno manj kot določa plan. Ta primanjkljaj bi treba hitro nadomestiti v prvih mesecih leta 1950. Pri lesu za kurjavo za široko potrošnje je znašal leta 1948 plan 2 milijona 545.000 kub. m, doseženih pa je bilo 1.500.000 kub. m, plan za leto 1949 znaša 3.667.000 kub. m, izpolnjen pa je bil z 2.587.000 kub. m, torej za 72 odstotkov več kot lani, vendar še vedno pod planom. Tudi ta zaostanek bi treba s hitrim tempom nadomestiti v prvih mesecih prihodnjega leta.

V primeri z lani smo dali široki potrošnji po naravnih pokazateljih 124% tobaka, t. j. 20.050 ton nasproti 16.139 tonam leta 1948, po vrednostnem pokazatelju pa 21 odstotkov več, vžigalce po naravnem in vrednostnem pokazatelju 32 odstotkov več kot lani, t. j. 475.800.000 škatlic v primeri s 359.454.000 škatlic v preteklem letu. Petroleja smo dali široki potrošnji po naravnih pokazateljih 209 odstotkov glede na preteklo leto: leta 1948 smo dosegli 15.381 ton, letos pa 32.198 ton petroleja. Ravnega stekla smo dali toliko kot lani, t. j. okrog 1,5 milijona kv. m, votlega stekla pa za 40 odstotkov več — lani 2826 ton, letos 4582 ton.

Plan prometa industrijskega blaga v vezani trgovini smo izpolnili s 100,8 odstotka. Plan je znašal 10.814.298.000 din po nižjih enotnih cenah, izpolnili pa smo 10.903.204.000. Plan obtuve za vezano trgovino smo izpolnili s 114%, kovin s 109%, posode z 210%, plan kemičnih izdelkov s 103%, petroleja s 3.280%, stekla 148%, cementa 134%, zidakov in strešnikov 136%, soli 99%, sladkorja 121 odstotkov, tobaka 151%. Izpolnili nismo plana tekstilij, kjer smo dosegli 87%, in gradbenega lesa, kjer smo dosegli 55%. Lani smo dosegli v vezani trgovini za 10.141.550.000 din prometa industrijskega blaga v vezani trgovini. Indeks povečanja za letošnje leto znaša torej 109 proti lanskim 100. Ob koncu preteklega leta je znašala zaloga blaga v vezani trgovini 2.116.080.000, letos pa znaša 2 milijardi 636.892.000, indeks povečanja je torej 125 odstotkov.

Nadaljevanje na 4. strani.

L

Uspehi naše borbe za gospodarski plan v pogojih gospodarske blokade in političnega pritiska s strani ZSSR in drugih kominformovskih držav

Sovjetska zveza in druge kominformovske države so sodelovale v naših gospodarskih stikih z inozemstvom pred gospodarsko blokado v naslednjem obsegu: v našem uvozu 1947. leta z 49,1%, 1948. leta z 49,6%, v našem izvozu 1947. leta 51,8%, 1948. leta s 43,3%. Naša država je uvozila iz ZSSR in kominformovskih držav največji del za svoje obratovanje potrebne nafte in naftnih derivatov, ves potreben koks, dve tretjini bombaža, do tri četrtine valjanega materiala, velik del surovin in polizdelkov kemične industrije.

Glede na investicijske nabave za petletni plan je bila FLRJ orientirana do 90% na te države. Do gospodarske blokade je naša država poleg redne izmenjave sklenila z ZSSR in drugimi kominformovskimi državami velike dolgoročne investicijske pogodbe v višini več kot 20 milijard dinarjev. Od tega je bilo do prekinitve gospodarskih odnosov dobavljeno za 815,5 milijona dinarjev naprav in je potemtakem preostalo za dobavo še za okrog 19 milijard dinarjev investicijskega blaga. Na temelju dolgoročnih investicijskih pogodb z ZSSR in drugimi kominformovskimi državami bi morala Jugoslavija med drugim dobiti večje število naprav za termocentrale in hidrocentrale, velike količine rudarske opreme, večino vrtnih garnitur za eksploatacijo nafte, komplet metalurški kombinat, tovarno traktorjev, kompletne naprave za aluminijski kombinat v Strišču, naprave za več objektov kemične veledustrije, lahke industrije in drugih gospodarskih panog.

Navedene številke in dejstva zgovorno kažejo, kaj so hoteli doseči voditelji ZSSR z gospodarsko blokado naše države. Docela je jasno, da so hoteli s silo preprečiti izpolnitev petletnega plana. Seveda, ne moremo domnevati, da oni niso vedeli, prav tako kot to vemo tudi mi, da pomeni izpolnitev petletnega plana conditio sine qua non, nujen materialni pogoj za zgraditev socializma v naši državi. Očitno je, da so z zamišljeno likvidacijo petletnega plana prav hoteli zadeti zgraditev socializma v FLRJ, kar naj bi mednarodnemu delavskemu gibanju in progresivnemu svetu sploh potrdilo nekako marksistično tezo, da naša država ne more zgraditi socializma, ne da bi se podvrgla ruski politični in gospodarski hegemoniji. Toda to je vendarle samo en del in takorekoč »ideološka« etapa njihovega načrta proti naši državi. Ker so morali že po naravi stvari hiteti, so bili njihovi nameni še bolj dosledni. Ker so računali na polkolonialno preteklost in gospodarsko nemoč stare Jugoslavije, niso razumeli revolucionarne sile naše Partije in naših ljudskih množic in niso razumeli ustvarjalnega učinka teh sil v realnih pogojih našega gospodarskega bogastva, so bili prepričani, da bodo z gospodarsko blokado — ta pa po navedenih številkah pomeni za Jugoslavijo izgubo 49% uvoza in izvoza ter 20 milijard investicijskega blaga — v našem gospodarstvu izvali zmelo in zelo hitro povzročili njeno razsulo. Iz tega bi lahko po njihovem mnenju sledilo dvojje: ali podreditve naše jugoslovanske države njihovi volji z ustreznimi posledicami za našo dejansko suverenost in gospodarski razvoj, ali pa likvidacija naše politične in gospodarske neodvisnosti v prid zapadnega imperializma.

Tukaj moramo poudariti, da je bila resnična marksistično-leninistična koncepcija nacionalne svobode in enakopravnosti, ki jo praktično in ideološko zastopa naša Partija pod vodstvom tovariša Tita, za avtorje kontrarevolucionarne kominformovske zarote proti naši državi tolikoška ovira za njihovo hegemonistično politiko, da v svoji naglici niso prav mnogo zbirali med omenjenima dvema koncepcijama. Morda bi bilo njim v taktičnem pogledu celo najbolj po godu kompromis med obema, torej, povzprajena »fifty - fifty« zamisel, nastala pred petimi oziroma šestimi leti.

Da konstatacije, ki sem jih zgoraj navedel, niso niti najmanj pretirane, ne dokazuje samo materialno dejansko stanje, ki so ga močno osvetlili ukrepi gospodarske diskriminacije proti naši državi. Njihovo resničnost je zelo navadno dokazala in še vedno dokazuje tudi sama kominformovska propaganda. Zasludujejo načrte svojih revizionističnih in hegemonističnih gospodarjev, je le-ta v obrekovalni gonji proti naši državi vedno »navpovedovala« prav tisto, kar so njeni gospodarji s svojimi gospodarskimi in političnimi ukrepi proti FLRJ hoteli doseči: zlom našega petletnega plana, likvidacijo graditve socializma v naši državi, naš »prestop« v zapadni in imperialistični tabor.

Dovolite sedaj, tovariši ljudski poslanci, da storimo še korak naprej in pretresemo ravnanje z našo državo v lu-

či splošne nacionalne politike kominformovskih gospodov. Vidi se, da niso avtorji gospodarske blokade in najrazličnejšega pritiska proti naši državi hoteli samo preprečiti graditve socializma v naši državi in uničiti njene neodvisnosti. Njihovi smotri so bili hkrati tudi obsežnejši. S hitrim in učinkovitim uničenjem jugoslovanskega primera je bilo treba narodom v splošnem dokazati, da je Leninova teza o graditvi socializma v eni državi veljala samo za Sovjetsko zvezo in da za druge države ter po Oktobrski revoluciji ne velja več. V resnici je bilo treba marksistično-leninistično koncepcijo suverenosti ter enakopravnosti narodov v socializmu zasmejavati kot »utopijo«, treba jo je bilo celo osramotiti kot primer »kontrarevolucionarnega nacionalizma« in »žovinizma«, treba je bilo očitno dokazati, da realno življenje ne dovoljuje, da bi bila za sodobni socializem značilna svoboda in enakopravnost velikih ter malih narodov, temveč nasprotno, da zahteva sodobni socializem za nujni pogoj vsesplošno politično, gospodarsko in kulturno hegemonijo vladajočega naroda.

Slo je torej in gre za to, da bi z gospodarsko diskriminacijo in najrazličnejšim drugim pritiskom izvali »materialni dokaz« za upravičenost in baje objektivni realizem vulgarnе, birokratske, mednarodnemu delavskemu razredu iz korenin tuje ter nasprotno revizije, revolucionarne teorije in prakse. Prav v tem je tudi temeljni smisel kominformovske zarote proti naši državi in gospodarske blokade kot njenega sestavnega dela.

Po vsem razloženem ni borba, ki jo je pod vodstvom svoje Partije in osebno tovariša Tita sprejela naša država, ko ji je bila vsiljena od voditeljev ZSSR in njihovih kominformovskih pristavev, a sodnega pomena samo za prihodnost naših narodov. Nujno in zgodovinsko neizbežno je dobila izredni pomen za napredek vsega človeštva.

S tem je tudi borba naše države na gospodarskem torišču in njena borba proti posledicam gospodarske blokade nujno postala sestavni del veličastne borbe, ki jo najhna država vodi za potepana in izdama socialistična načela resnice, svobode, neoviranega razvoja in nacionalne enakopravnosti.

V letu 1949 so bile torej pred gospodarstvom naše države velike naloge. Tovariši Tita in drugi naši najodgovornejši voditelji so opravili imenovali to leto »odločilno leto«. To leto ni bilo odločilno samo glede na svoj pomen in vlogo v splošni strukturi in dinamiki petletnega plana, temveč je bilo v prvi vrsti odločilno zaradi novih težav in problemov, ki sta jih povzročila našemu gospodarstvu gospodarska blokada in politični pritisk ZSSR ter drugih kominformovskih držav. Slo je enostavno — vsaj glede na namere kominformovskih gospodarjev — za vprašanja »biti ali ne biti« naše ekonomike in graditve socializma v naši državi.

Dovolite mi, tovariši ljudski poslanci, da vas po vsem razloženem seznanim, s kakšnimi rezultati končuje naša država leto 1949.

Po direktivi našega državnega in političnega vodstva sem v lanskim proračunski razpravi izjavil tole: »Ne upoštevaje lesno industrijo bomo izpolnili prihodnje leto 82 odstotkov industrijske proizvodnje, ki jo določa naš petletni plan.« Danes lahko izjavim, da smo v zvezni in republiški industriji kljub prej nepričakovanim težavam, kljub gospodarski blokadi, kljub nezalisanemu pritisku na našo državo, ta odstotek v resnici dosegli in verjetno tudi presegli, kar bo pokazal dokončni izkaz naše letne planske evidence. Zvezna in republiška industrija sta izpolnili svoj letni plan najmanj s 102,4%. V primeri z izpolnitvijo v letu 1948 znaša to 117,8% in v primeri z nalogo v letu 1951 okrog 82%.

Seveda pa glede na posledice gospodarske blokade, glede na niti najmanj lahko naloge popolne in skoraj trenutne preumeritve naše zunanje trgovine niso bili doseženi gornji rezultati brez velikih težav, nekkih notranjih disproporcij in izredno velikih naporov tako našega delovnega ljudstva kakor tudi naših gospodarskih vodstev. V posameznih industrijskih panogah in med njimi smo morali prav tako izvesti nekatere spremembe prvotnega letnega plana za leto 1949, ne da bi s tem ogrozili petletni plan, temveč smo prav s tem zagotovili njegovo izpolnitev v novo nastale položaju.

Tovariši ljudski poslanci! Planski rezultat zvezne in republiške industrije — v katerem sodelujejo zvezni resori s 96,8 odstotka izpolnitve svojega letnega plana, industrija ljudskih republik pa s 103,8

EKSPOZE TOVARIŠA BORISA KIDRIČA

Nadaljevanje s 3. strani.

V navedeni realizaciji prometa z industrijskim blagom niso izkazane te količine blaga, ki jih je dalo ministrstvo za kmetijstvo FLRJ iz posebnega kontingenta kmetijskim obdelovalnim združenim in združ. ekonomijam; kmetijskih naprav in vrednosti 205.761.000 dinarjev po nižjih enotnih cenah umetnega gnojila 206 milijonov 342.000 din, sredstev za zaščito rastlin 97.831.000 din, cementa v vrednosti 67.632.000 din, stekla 4.760.000 din, kovinskega blaga v vrednosti 33.492 din, gradbenega lesa 184.510 din.

Tovariši ljudski poslanci! Če se enkrat pretresemo glavno iz že navedenih podatkov o izpolnitvi gospodarskega plana za leto 1949 lahko povzamemo te glavne rezultate našega gospodarskega razvoja v letošnjem letu:

Prvič, naša država se je pokazala ne samo politično temveč tudi gospodarsko dovolj močna, da zdrži pritisk, da ohrani svojo suverenost, da gradi in zgradi socializem.

Drugič, naše gospodarstvo je zmagovalo na vseh glavnih strateških postojankah petletnega plana, za katere je šlo l. 1949. Ko poudarjamo to dejstvo, seveda nimamo utvare, da je bitka že končana in da imamo že sedaj v rokah vse dokončne rezultate petletnega plana. Tudi v prihodnjih letih bo borba za petletni plan huda in usodna, polna velikih naporov.

Tretjič, posledice kominformerske blokade v tem letu so se zlasti močno pokazale na nekaterih vprašanih, ki so sicer neizbežno, toda v normalnejših razmerah vendar mileje povezana s hitro industrializacijo, t. j. na izredno poostrenem pomanjkanju delovne sile zaradi nezadostne mehanizacije tistih del, ki poizirajo zlasti veliko nekvificirane delovne sile, in na še vedno počasnem reševanju stanovanjskega vprašanja zaradi že omenjenih potrebe, da letos začasno zmanjšamo inve-

sticije v lahki industriji ter v družbenem standardu. Ker smo obdržali v svojih rokah glavne postojanke v borbi za petletni plan, so dane zadostne možnosti, da bomo v prihodnjih letih in deloma že leta 1950 uspešno reševali tudi ti dve vprašanji ob pogoj, da se bodo vsi naši organi zavedali nujnega pomena, da bomo pravočasno podvzemalei ustrezne ukrepe in dali potrebne delovne napore.

Kalkulacija kominformerskih revizionistov o nujnem zlomu petletnega plana in hitrem gospodarskem razsulu naše države se je pokazala vseskozi zgrešena. Nastaja torej vprašanje, kje je vzrok, da se tako temeljito zmotili. Ne mislim, da je vzrok tega pomanjkanje ekonomistične in planske rutine pri sovjetskih strokovnjakih. Morda imajo take rutine še preveč. Prav tako ne mislim, da je treba vzrok tega iskati v nepoznavanju materialnih dejstev v naši državi. Ko so bili sovjetski strokovnjaki še pri nas, so dve do tri leta iskali sleherni količinski zanimivo materialno dejstvo. Razen tega smo jim tudi mi dajali zaradi naše navičnosti z obema rokoma vse podatke, ki so jih želeli.

Napačna kalkucija kominformerskih revizionistov ima torej druge korenine. Njihovi strokovnjaki znajo sicer rutinersko računati z normativi, kapacitetami in drugimi tehničnimi ter materialnimi pokazatelji, toda niti strokovnjaki niti njihovi gospodarji ne znajo več računati z najusodnejšim činiteljem, namreč z ustvarjalno silo neke ljudske revolucije. Glavni vzrok njihove napačne kalkucije je prav v njihovem birokratičnem rutinersku, ki je izgubilo smisel za dialektično resnico. Njihov napačni račun je imel torej svoj izvor v njihovem lastnem revizionizmu.

Zmaga našega delovnega ljudstva nad velikanskimi materialnimi težavami pa ima svoj izvor v revolucionarni sili naše Partije s tovarišem Titom na čelu.

II.

Gospodarski plan 1950. leta

Prehajam na argumentacijo predloga splošnega državnega proračuna z gospodarskim planom za 1950. leto.

Gospodarski plan za 1950. leto je rezultat dveh komponent. Prvič, možnosti, ki nam jih dajejo za 1950. leto sedanje kapacitete oziroma kapacitete, ki bodo v 1950. letu puščene v pogon, in drugič, splošnega strateškega in taktičnega razporeda v borbi za končno izpolnitev petletnega plana.

Kot takšen določa gospodarski plan za leto 1950 povečanje industrijske proizvodnje v primeri s planom za 1949. leto za 13%. Poudarjam, da bi moglo biti glede na sedanje kapacitete oziroma na kapacitete, ki bodo puščene v pogon 1950. leta, splošno povečanje industrijske proizvodnje večje posebno v kovinsko-predelovalni in tekstilni panogi. Toda nismo se odločili za polno izkoriščanje kapacitet, ker bi uvoz ustreznih surovin odzvel preveč deviz potrebnih za uvoz za kapitalno graditev. Prav v tem se največ zrcali dejstvo, ki sem ga malo prej omenil, da namreč gospodarski plan za 1950. leto ni samo rezultat možnosti v kapacitetah, temveč je v prvi vrsti rezultat strateškega in taktičnega razporeda v splošni borbi za petletni plan.

Prihodnje leto bomo z izpolnitvijo plana industrijske proizvodnje dosegli 92,9% vrednosti letne industrijske proizvodnje, določene po petletnem planu. Za 1951. leto nam torej ostane samo še 7% porasta.

Potemtakem danes ne more biti nobenega dvoma več, da bomo 1951. leta dosegli s petletnim planom določeni splošni obseg industrijske proizvodnje.

Glede investicij določa predlog splošnega državnega proračuna 89 milijard 296.800.000 dinarjev, od česar bo iz proračuna financirano 75 milijard 716.300.000 dinarjev, iz amortizacije 9 milijard 262 milijonov, 400.000, iz dobička 4 milijarde 318.100.000 din. Od s proračunom določenih 89 milijard 296.800.000 din investicij je treba odšteti tako imenovano plansko izgubo, ki spada po naši proračunski metodologiji v kategorijo financiranja iz gospodarstva. Dejanske investicije, ki jih določa gospodarski plan za 1950. leto, znašajo potemtakem 87 milijard 536 milijonov 800.000 din. Te investicije vsebujejo poleg rednih investicij za petletni plan tudi investicije posameznih panog naše industrije za vojno industrijo in druge obrambne namene, ki pa se, kakor sem že omenil, v velikem delu pokrivajo z naravnimi pokazatelji petletnega plana.

Planski računi dokazujejo, da bomo prihodnje leto z zadostnimi napori in s pravilno organizacijo investicijskih del dosegli investicijsko kapaciteto, ki je potrebna za po planu določene investicije.

Ce vračunamo vojne investicije, katere se, kar ponovno poudarjam, v velikem delu pokrivajo z naravnimi pokazatelji formalnega petletnega plana, bomo imeli, če bomo izpolnili plan investicij za 1950. leto, na koncu 1950. leta doseženih nad 233 milijard 300 milijonov investicij ali okrog 87% investicij določenih s celokupnim petletnim planom. Če bi investicijsko kapaciteto 87 milijard investicij zadržali in izkoristili tudi v 1951. letu, bi znašal celotni obseg investicij v petih letih na koncu 1951. leta nad 320 milijard ali okrog 40 milijard več, kot določa petletni plan. Ob zmanjšanju delovnih naporov in ob zmanjšanju tempu investicij v 1952. letu bi torej mogli na koncu 1952. leta, torej leto dni po formalnem zaključku petletnega plana doseči najmanj

30% več skupnih investicij v šestih letih, kot je bilo določeno s petletnim planom.

Danes niti torej tovariši ljudski poslanci, nobenega dvoma več, da bomo do konca 1951. leta ne samo dosegli, temveč tudi presegli splošni obseg investicij, določenih v petletnem planu. Ponavljam, tovariši ljudski poslanci, in doseženi rezultati, kakor tudi planski račun za 1950. leto nam to zgovorno potrjujejo, — da bomo splošni obseg s petletnim planom določene industrijske proizvodnje in splošni obseg s petletnim planom določenih investicij brez vsakega dvoma pravočasno dosegli. Toda glede na novo nastali položaj, glede na zakasnitev nekaterih zelo važnih naprav, katerih dobava je bila prej pravočasno dogovorjena s kominformerskimi državami, ki pa smo jih sedaj morali naročiti drugje, odnose smo jih začeli izdelovati doma, posebno pa glede na skrajno težke napore naših delovnih množic, ki se bore proti posledicam gospodarske blokade, — bi bilo vendar smoteno, da bi puščanje v pogon določenih instaliranih kapacitet, ki je po planu določeno do 1. januarja 1952, podaljšali na celo 1952. leto.

Indikacijo za tako ravnanje nam nudijo prav tako planirani indeksi plana industrijske proizvodnje za 1950. leto. Kakor sem že prej naglasil, da je ta plan ne samo rezultat sedanjih kapacitet oziroma kapacitet ki jih bomo v 1950. letu puščali v pogon niti samo rezultat strateško-taktičnega razporeda v borbi za celotni petletni plan, temveč je smotena kombinacija prve in druge komponente, pri čemer ima odločilno vlogo možnost izvoza in ustreznega uvoza. V primeri s 100 indeksi industrijske proizvodnje 1951. leta so indeksi s planom določene industrijske proizvodnje za 1950. leto tilze: splošni indeks 92,9%, indeks proizvodnje in razdelitve električne energije 63,8%, indeks proizvodnje in predelave premoga 89,5%, indeks proizvodnje in predelave naft 91,3%, indeks črne metalurgije 78,7%, indeks metalurgije barvnih kovin 111%, indeks proizvodnje oplemenjevanja in predelovanja nekovinske rude 78,8%, indeks industrije kovin in predelave kovin 97,9%, indeks elektroindustrije 106%, indeks kemične industrije 72,2%, indeks industrije gradbenega materiala 79,2%, indeks lesne industrije 178,2%, indeks industrije papirja 53,2%, indeks tekstilne industrije 88,2%, indeks industrije usnja in obutve 105,5%, indeks industrije gumija 47,2%, indeks živilske industrije 99,4%, indeks tobačne industrije 84,9% indeks filmske industrije 102,8%, indeks vse druge industrije 100%.

Iz zgoraj navedenih indeksov vidimo, da nekatere panoge naše industrije, kot so metalurgija barvnih kovin, elektroindustrija, lesna industrija, industrija usnja in obutve, filmska industrija itd. že s proizvodnjo 1950. leta presegajo petletni plan. Druge panoge, kot so n. pr. industrija kovin in predelovanja kovin, živilska industrija, proizvodnja in predelovanje nafta itd., se že v 1950. letu približujejo nalogam petletnega plana. Tretja skupina, kot so n. pr. proizvodnja in predelovanje premoga, tekstilna industrija, tobačna industrija itd., napredujejo z normalnim tempom. Četrta skupina, kot sta, recimo, črna metalurgija in industrija gradbenega materiala, se bori z velikimi težavami, vendar pa še vedno napreduje v normalnem tempu. Peta skupina, kot so n. pr. proizvodnja in razdeljevanje električne energije kemična industrija posebno pa industrija papirja in industrija gumija zaostaja za normalnim tempom.

Kar zadeva industrijo gradbenega materiala je njeno pravočasno izpolnjevanje petletnega plana z dosedaj določenimi investicijami v planu 1950. in 1951. leta kakor tudi z drugimi ukrepi že popolnoma zagotovljeno.

Glede na črno metalurgijo še ne morem reči, če bo ali ne bo potrebno puščanje v pogon nekaterih kapacitet, določenih s petletnim planom, šele 1952. leta. Glede na splošno strukturo našega gospodarstva bi bilo vsekakor želeli, da bi pustili te kapacitete v pogon že 1951. leta; toda preveliki napori v tem pogledu bi lahko izzvali nevarna nesorazmerja v drugem sklopu našega gospodarstva. Končno odločitev bo moral dati točen račun, vsekakor pa ga bo morala preveriti praksa.

Kar zadeva elektrogospodarstvo, nam dokazuje ponovni rebalans, da v 1951. letu ne potrebujemo s petletnim planom določenih 4 milijarde 350 milijonov kwh proizvodnje električne energije, marveč da bi mogli pri določenem pomanjkanju, ki ne bi bilo večje od dosedanjega, izhajati s tremi milijardami 200 milijonov kwh, da pa nam je 1952. leta nujno potrebna proizvodnja 4 milijarde 360 milijonov kwh, do čim znaša njen plan za 1950. leto 2 milijardi 710 milijonov, letošnja izpolnitev pa okrog 2 milijardi 200 milijonov kwh. Jasno je torej, da z določenimi kapacitetami v elektrogospodarstvu lahko, pa tudi moramo zakasnit za eno leto.

Podobno velja za nekatere nove naprave v kemični in papirni industriji.

Ta premikanja določenih kapacitet v 1952. leto ne bi pomenila niti zmanjšanja niti podaljšanja petletnega plana, ker bo splošni obseg s petletnim planom določene industrijske proizvodnje in investicij pravočasno in brez vsakega dvoma ne samo izpolnjen, temveč tudi presežen. Ta premikanja bi potemtakem pomenila samo nov razpored, ki bi dal na koncu šestega planskega leta v zvezi s preseganjem petletnega plana v drugih panogah večjo proizvodnjo, kot bi je bilo treba v šestem letu pričakovati po normalno izpolnjenem petletnem planu.

Glede na to prosim skupščino, da zvezni vladi pravočasno poveri izdelavo ustreznega predloga.

Prehajam k nadaljnji utemeljitvi proračuna z gospodarskim planom za 1950. leto.

Planirani narodni dohodek znaša v 1950. letu 245.870 milijonov, medtem ko je v 1949. letu znašal 227.691 milijonov. V primeri z izpolnitvijo v preteklem letu je torej za 8,7% višji. Izpolnitev lani je bila glede na znižanje plana gradbeništvu in gozdarstvu v teku leta manjša, kot je bilo prvotno planirano. V industriji raste za 10,5%, t. j. za 95 milijard 606 milijonov v primeri s 84 milijardami 878 milijoni preteklega leta, v kmetijstvu za 3%, t. j. na 81 milijard 851 milijonov v primeri z 79 milijardami 511 milijoni preteklega leta.

V podobnih vsotah se dviga tudi bruto produkt. Potemtakem je povečanje proračuna utemeljeno z letošnjo izpolnitvijo državnih dohodkov in planom narodnega dohodka za 1950. leto.

Kakor je razvidno iz proračunskega predloga, je največji del investicij vložen v temeljne panoge naše težke industrije, rudarstva, prometa, elektrogospodarstva itd. To je razumljivo in utemeljeno z vsem, kar sem že obrazložil z dosedanjim stanjem izpolnitve našega petletnega plana. Navzlic temu ni zastavljena stanovanjska graditev, temveč je določen v planu dvotretjinski porast v primeri z izpolnitvijo lanskega leta. Lani smo dokončali graditev stanovanj za okrog 90.000 ljudi, letošnja stanovanjska graditev pa določa za okrog 150.000 ljudi novih stanovanj.

V investicijah je posvečena velika skrb našemu kmetijstvu, posebno delovnemu zadržanju. Letos je določeno skupno 18 milijard 45 milijonov investicij, in sicer 3 milijarde 350 milijonov v državnem sektorju kmetijstva, 1 milijarda 650 milijonov za v zlatke melioracije, 13 milijard pa v družbenem sektorju, od česar znaša državna podpora 3 milijard. 1947. leta je bilo investirano v kmetijstvo skupno 1 milijarda 677 milijonov, 1948. leta 6 milijard 933 milijonov 47.000, 1949. leta pa 11 milijard 95 milijonov 44.000, skupno torej 19 milijard 705 milijonov 91.000.

Določene investicije v planu za 1950. leto znašajo torej skoraj toliko, kolikor je znašala vsota investicij vseh preteklih let v kmetijstvu.

Velike investicije so v letošnjem letu določene za naše univerze, druge visoke šole in znanstvene institute. Po prejšnjih predlogih ljudskih republik je zvezna vlada samo za univerze in druge visoke šole v planskem in proračunskem predlogu za 1950. leto dala 1 milijardo 200 milijonov, kar pride v proračun in investicijske plane ljudskih republik. Te velike investicije so nujno potrebne, ker bi se brez njihove izvedbe še bolj povečalo pomanjkanje kvalificiranega, posebno tehnično kvalificiranega kadra, čigar posledice

bice bi se ostro odrazile že na koncu petletnega plana, posebno pa v drugi petletki. Mogle bi spravit celo popolnoma v nevarnost izpolnitev naših bodočih planov.

Glede na osnovno šolstvo določa gospodarski plan za 1950. leto večjo mobilizacijo lokalnih virov, tako glede na material, kakor tudi glede na delovno silo.

III.

Naivaznejše naloge v borbi za plan 1950. leta

Dovolite mi sedaj, tovariši ljudski poslanci, da omenim nekaj najvažnejših nalog v borbi za izpolnitev gospodarskega plana 1950. leta, s tem pa tudi za izvršitev proračuna.

Kot vam kažejo navedene številke, je plansko povečanje tako investicij kakor tudi proizvodnje v tistih panogah, ki zahtevajo mnogo nekvificirane delovne sile, precej veliko. Borba za stabilizacijo delovne sile bo torej v prihodnjem letu poglavitna naloga naših splošnih gospodarskih naporov. Ne bomo se poslužili raznih oblik prisilnega dela, kot je bil to primer v podobnem položaju v Sovjetski zvezi. V prihodnjem letu bomo najodločneje likvidirali tudi tiste nepravilnosti, ki so se v tem oziru dogajale na terenu letos. Toda likvidirati moramo fluktuacijo. Potemtakem bomo morali nekatere gospodarske ugodnosti, ki jih zaslužijo samo zavedni državljani, ki dajejo svoje delovne napore svoji socialistični skupščini, odvzeti tistim nestalnim delavcem, ki s pomanjkanjem delovne sile nepošteno in egoistično špekulirajo. Sklepanje pogodb o delovnih odnosih bo popolnoma svobodno, toda če se svobodna pogodba enkrat sklene, tedaj pomeni njena neupravičena odpoved dejansko gospodarsko sabotažo in zahteva ustrezne sankcije, ki jih je sedaj garantirajo naše uredbe in katere se ne uporabljajo v zadovoljni meri. Pričeti bomo morali najostrejšo borbo za uvrstitev planske discipline glede na delovno silo pri samih direktcijah naših podjetij. Po sedanjih normah in normativih je zvezna planska komisija določila za 1949. leto plan aktivne delovne sile in kadrov na 1.913.736. Letos smo imeli 2.026.840 ali za 5,9% več aktivne delovne sile, kot je bilo planirano. Navzlic temu smo občutili velikansko pomanjkanje delovne sile. Zakaj? Prvič zaradi fluktuacije, ki je znašala do 15%. Drugič, zaradi neupravičenih izostankov, ki so znašali v zveznih resorih do 6,7% nasproti delovnemu fondu, v ljudskih republikah pa do 5,3% nasproti delovnemu fondu. Tretjič, zaradi tega, ker več podjetij še vedno ni izpolnilo racionalne organizacije delovnega procesa in zaradi slabega organizacijskega stanja zadržuje mnogo več delovne sile, kot bi bilo v resnici potrebno. Zato se je letos dogajalo, da navzlic izpolnitvi skupnega plana delovne sile nismo dosegli plana delovne sile, n. pr. v gradbeništvu, kjer je bilo planiranih 284.000 delavcev, imeli pa smo jih vsega skupaj 225.000, kar je poleg drugih v mojem referatu že prej navedenih momentov, nujno vplivalo na zmanjšanje plana investicij. Podobno se je dogajalo tudi z rudarstvom, pa tudi z gozdarstvom. V gozdarstvu smo sicer primanjkljaj delovne sile nadomestili in celo tudi presegli z delovnimi brigadami, toda po naravi stvari je njihova delovna storilnost manjša od delovne storilnosti stalnih delavcev, tako da je bil tudi celotni učinek manjši od učinka, ki bi bil dosežen s planirano stalno delovno silo.

V prihodnjem letu bo povečan plan delovne sile po normativih in normah za 2,7% v primeri z doseženo delovno silo 1949. leta. Pod pogojem stvarne in učinkovite borbe proti fluktuaciji, z racionalizacijo in dosledno organizacijo delovnega procesa, plansko disciplino naših podjetij glede na delovno silo, ustrezne organizacije uprav za delovno silo ministrstva za delo je mogoče to povečanje tudi doseči.

Druga najvažnejša naloga v prihodnjem letu je borba za dosledno izvajanje plana investicij in gradbeništvu. Še bolj kot doslej se je treba najostreje boriti proti tako imenovani široki fronti v gradbeništvu in investicijah, se pravi, proti razkosavanju na manj važne objekte, ki niso določeni po planu in zamernarjanju osnovnih, s planom določenih najvažnejših objektov. Mi bomo morali tako v teh naših organih planiranja od zgoraj navzdol in od zdolaj navzgor, tako tudi v vseh organih gradbenih investicij in operative že januarja meseca uvrstiti ustrezno organizacijo. 1950. leta moramo za sleherni planirani objekt posebej voditi evidenco o izpolnjevanju. V januarju in februarju moramo še enkrat podvreči temeljiti reviziji vse projekte s planom določenih objektov, kot tudi njihovo gospodarsko-tehnično argumentacijo. Priprčan sem, da lahko s tem zelo mnogo prihranimo pri naših investicijah in zagotovimo nekatere važne objekte, ki so zaenkrat iz plana izostali, ter črtati nekatere manj važne stvari, s katerimi glede na splošni položaj plan ne sme biti obremenjen.

Tretja pereča naloga v prihodnjem letu je uvrstitev našega kmetijstva. Velika nevarnost je, da bi podcenjevali to nalogo. Nekateri še vedno mislijo, da gre lahko v kmetijstvu vse avtomatično, samo po sebi. Toda že letošnje izkušnje dokazujejo, da ustvarja socialistična rekonstrukcija kmetijstva na eni strani pogoje za večjo proizvodnjo, na drugi strani pa ostro prekinja ta stihijski avtomatizem, zlasti

Tovariši ljudski poslanci, iz navedenega vidite, da ustreza proračunski predlog v celoti osnovnim planskim nalogam 1950. leta, te pa ustrezajo pogojem borbe za izpolnitev petletnega plana v nadaljnjih letih. Potemtakem je proračunski predlog za 1950. leto s stališča plana v celoti utemeljen.

v tisti stopnji tega razvoja, ko je že večina kmetijstva glede na izmenjavo in distribucijo že v socialističnem planu, glede na proizvodnjo pa še ne — a na taki stopnji je prav sedaj naše kmetijstvo. Vso pozornost moramo posvetiti organizacijski utrditvi našega kmetijstva ne le na državnih kmetijskih posestvih in v kmetijskih obdelovalnih združenih, temveč tudi borbi za obdelavo zemlje, setev itd. na privatnem kmetijskem sektorju. Hkrati z borbo za organizacijsko in gospodarsko uvrstitev našega kmetijstva moramo zaostri borbo proti sektaštvu v odnosu do delovnega privatnega kmeta. Letos je bilo izvršenih mnogo nepravilnosti v borbi za izpolnitev odkupnega plana itd., ki se prihodnje leto ne bi smele več ponavljati.

Četrta važna naloga planskega leta 1950 je borba za naš izvoz. Tovariši, naše državno in politično vodstvo, zlasti pa tov. Tito, so zelo skrbeli za to, da ne bi s pretiranim izvozom prizadeli življenjsko raven. V primeri s predvojnimi izvozom smo dosegli leta 1949 samo nekaj malega čez 40% predvojnega izvoza živil. To je tudi razumljivo glede na naše povečanje mestnega industrijskega prebivalstva, hkrati pa se v tem kaže tudi skrb našega državnega in političnega vodstva za življenjski standard naših širokih množic. Do izvoza je pa tudi odnos, ki gre še dalje od našega državnega in političnega vodstva, in ima na splošno vsak izvoz, ne pa samo prekomerni izvoz živil, za škodljiv. So tovariši, ki celo mislijo, da so s tem, če niso izpolnili izvozne naloge, koristili državi. Ti čestokrat navno mislijo, da so s tem nekaj obdržali v državi in podatki samo tov. Milentiju Popoviču, pozabljajo pa, da so s tem prevarali državo, kajti v realnih okoliščinah zunanje trgovine država, ki ne izvaža, tudi ne more uvažati. Ta nepravilni odnos do našega izvoza, ki se je razvil zlasti lani, bo treba drugo leto odstraniti. Naš plan izvoza znaša letos 14.700.000.000 po tekočih svetovnih cenah in je še vedno veliko manjši, kot pa je bil predvojni, ki je znašal po sedanjih svetovnih cenah nad 16 milijard. Za leto 1950 planirani izvoz, ki upošteva notranji življenjski standard, je treba na vsak način izpolniti, ker bomo sicer ogrozili izpolnitev petletnega plana.

Dovolite, tovariši ljudski poslanci, da omenim med najvažnejšimi nalogami naloge organizacije naše trgovine in dobre distribucije za notranjo potrošnjo. Po proizvodnem planu za leto 1950 bomo povečali blagovne fondne tako zvezne kakor tudi republiške industrije v 1950. letu za dobrih 5% v primeri z letom 1949. Razen tega bomo povečali proizvodnjo lokalne II. za 18,2%, t. j. po nižjih lastnih cenah prodaje od 11.240.051.000 v letu 1949 na 13.290.533.000 v 1950. letu. Torej bomo dosegli leta 1950 novu, čeprav še ne zadostno razširitev industrijskega potrošnega blaga.

Poudaril sem, da ne mislimo, da ljudstvu že damo dovolj potrošnega blaga, toda na splošno vzeto, ga vsekakor damo več, kot pa ga je dajala stara Jugoslavija. Res je, da bi zelo veliko težav naših delovnih ljudi odpadlo, če bi bilo to blago pravilno razdeljeno in če bi se izpolnila organizacija naše socialistične trgovine. Ne mislimo, da je mogoče priti do pravilne distribucije iz izpolnjenimi distributivnimi plani. Premalo distribuiramo z denarjem in naša trgovina je prenamo usmerjena k stari trgovini in še vedno preveč k naravnim distribucijam. V tem je danes njena največja slabost. Prav zaradi tega mislim, da je treba našo trgovino še bolj »komercializirati« in preiti od sedanjega sistema višjih enotnih cen v celoti na režim lokalne II., pri čemer je treba povečati obseg zagotovljene preskrbe.

Tovariši ljudski poslanci! Kakor vidite, so naloge, ki jih imamo v letu 1950, velike. Niso niti najmanj lahke. Ne bi bilo na mestu primerjati njihovo težo ali lahkoto z nalogami, ki smo jih imeli lani ali predlanskim, itd. Ne gre za to. Gotovo je, da po zmagi v letu 1949 stopamo v bolj urejeno stanje, kot smo ga pa imeli leta 1949, ko sta se na nas privkrat zgrnila gospodarska blokada in najrazličnejši drugačni pritisk z ustreznimi posledicami. Torej ni dvoma, da bomo pod vodstvom naše Partije in osebnosti tov. Tita naloge 1950. leta še zmagovite izpolnili, kot smo ga izpolnili naloge 1949. leta. Zato vas prosim, tovariši ljudski poslanci, da ne samo glasujete za predloženi proračun, temveč, da ponesete s tega zasedanja po vsej naši državi borbeno voljo za zmago gospodarskega plana 1950. leta.

Britanski listi zahtevajo priznanje CENTRALNE VLADE LR KITAJSKJE

London, 27. dec. Levičarski tednik New Statesman and Nation piše, da britanska zajednica narodov »izgubila na avtoriteti in čašu«, s tem da odlaga priznati centralno kitajsko vlado. Neodvisni konservativni list »Speciator« pa imenuje grožnjo v zvezi z miniranjem britanske obale, ki jo je najavila kuomintanška vlada »bluff« in smatra, da bi lahko to samo škodilo kuomintanški vladi, saj bi to miniranje izzvalo zelo ostro kritiko v Britaniji in Severnoameriški republikli.

»Nima nobenega pomena trditi, da so «nacionalisti» gospodarji Kitajske,« dodaja list. »Čim prej vzpostavita London in Washington neke vrste zvezo s Pekingom, toliko bolje bo za vse.«

Vest, da bo Velika Britanija po novem letu priznala pekiško vlado, ni izzvala v ameriških uradnih krogih niti presenečenja niti nezadovoljstva. V tej zvezi poroča agencija AFP, da lahko pričakujemo priznanje LR Kitajske s strani ZDA ne pred bodočo jesenjo. Na ta način bodo ZDA imele priliko, da se prepričajo, kako funkcionira kitajska ko-

munistična vlada, prav tako pa bi bile mogle oceniti značaj vezi med Mao Tungovim režimom in Sovjetsko zvezo, kar je zelo važen element za bodoče odnose nove Kitajske z zapadnim svetom.

Senator demokratske stranke Elbert Thomas je, kot poroča UP, izjavil, da bodo ZDA končno priznale Mao Ce Tungov režim na Kitajskem. Thomas je član senatnega odbora za mednarodne odnose in specialist za vprašanja Daljnega vzhoda. To je prva izjava te vrste, ki jo je dal nek višji funkcionar.

Cengtu osvobojen

Hongkong, 27. dec. Enote NOA Kitajske so svobodile Cengtu, poslednjo prestolnico kuomintanške Kitajske na kontinentu in tako pretrgale vse vezi s pokrajino Sikang, ki leži na zapadu, na poti za Tibet. Pred osvoboditvijo mesta so kuomintanški funkcionarji z letali pobeželi na otok Formozo, kjer je sedaj center kuomintanškega odpora. Na Formozo je prispel tudi ameriški odpravnik poslov Robert Strong.

SIRIJA PRED NOVO KRIZO

Predsednik Sirijske republike odstopil

Damask, 27. dec. Tretji državni udar v Siriji je imel bolj daljnosežne posledice, kakor je to na prvi pogled izgledalo. Komaj nekaj dni zatem, ko je polkovnik — sedaj general — Chichakly izvedel ta udar, je Sirija znova pred resno državno krizo. Iz Damaska poročajo, da je predsednik Sirijske republike Hashem El Atassy, ki je prevzel ta položaj ko-

so le zunanji izraz, le epizode »petrolejske vojne«, ki jo veselijo že od prve svetovne vojne vodijo med seboj na vseh kontinentih sveta.

Sirijski meri skupno z Libanomom 200.000 m² in šteje skoraj 4 milijone prebivalcev. Preko Sirije se s pomočjo specialnega naftovoda pretaka nafta iz mo-

ma pred dvema tednoma, odstopil. Sirijski parlament je soglasno sklenil, da ne sprejme ostavke. Imenoval je posebno komisijo, ki naj predsednika prepriča, da umakne ostavko.

Istega dne kot predsednik republike pa je podal ostavko tudi predsednik vlade Nasem El Koudsi. Prišel je v nasprotju z vojaško kličo, ki gospodari v Siriji. S to ostavko se je položaj v Siriji še bolj zapletel.

V Siriji se vodi danes borba na dveh frontah. Na eni strani imamo zagovornike politike ohranjanja popolne integritete Sirije, na drugi strani pa skupino, ki zagovarja unijo z Irakom, državo ob Eufratu in Tigrisu. Za to unijo se posebno zavzemajo nekateri industrijci in veleposelniki, ki upajo, da bodo v tem primeru poudarili svoj vpliv še na Irak, ki je v gospodarskem in političnem pogledu precej za Sirijo. V svetovnem merilu pa se vodi borba med veseljami — za petrolej, ki se dosega v Siriji le malo izkorišča. Česti državni udari v Siriji (prav tako kot v deželah Južne Amerike)

eulskega petrolejskega bazena v pristanišča Sredozemlja. Nafta in pa ugodna strateška lega dajejo Siriji posebno obelježe.

Izraelski parlament zaseda v Jeruzalemu

Jeruzalem, 27. dec. (Tanjug.) Po odloku izraelske vlade o razglasitvi Jeruzalema za glavno mesto Izraela se je pričelo včeraj v Jeruzalemu — kakor javlja United Press — zasedanje izraelskega parlamenta. Na dnevnem redu zasedanja je vprašanje postopka. Predsednik vlade Ben Gurion pa je pred dvema tednoma objubil opozicijskim strankam, da bodo na tem zasedanju v Jeruzalemu razpravljali tudi o zunanji politiki.

Kakor je znano, je Skerbiški svet OZN na svoji zadnji seji sklenil, da bo od izraelske vlade zahteval, naj odstopi od izvedbe odloka o razglasitvi Jeruzalema za glavno mesto Izraela ter naj da pojasnilo v zvezi z omenjenim odlokom.

Kapitalistični in informbirojevski elementi so zaman skušali preprečiti odhod ladje »Srbija«

Marseille, 27. dec. Posadka motorne ladje »Srbija« je poslala uredništvu »Borbe« naslednje brzojavko:

»Združeni kapitalistični in informbirojevski elementi so z novim poskusom oviranja dela pri vkrcavanju tovora, namenjenega Jugoslaviji, nameravali ponovno škodovati našim narodom in odgoditi odhod motorne ladje »Srbija« za dva dni. Ukazali so delavcem, naj zapuste delo, ko je bilo treba vkrcati še zadnjih 90 ton tovora. V borbi za izvršitev druge plovne naloge delovni kolektiv motorne ladje »Srbija« ni klonil, temveč navdušeno sprejel predlog ladijskega vodstva, naj člani posadke sami vkrcajo preostali tovor. S skupnimi močmi so člani posadke omogočili, da je ladja še isti večer odplula.

Tudi tokrat so naši mornarji dokazali svojo odločnost, da ob vsaki priložnosti pokažejo svojo vdanost Partiji in Centralnemu komiteju pod vodstvom tovariša Tita.»

Francoski študenti za ožje sodelovanje z jugoslovanskimi študenti

Pariz, 27. dec. (Tanjug.) V Rennesu je bila letna skupščina filozofske sekcije Nacionalne zveze francoskih študentov. Kongresa so se poleg delegatov iz vseh krajev Francije udeležili tudi predstavniki študentskih organizacij Belgije, Škotske, Anglije in Jugoslavije. Študentske organizacije Sovjetske zveze in dežel ljudske demokracije se niso odzvale pozivu, da se udeležijo skupščine.

V imenu Ljudske študentske mladine Jugoslavije je govoril Jakša Bučević o aktivnosti študentov Jugoslavije ter je predlagal, naj bi se z izmenjavo delegacij kulturnih in športnih skupin, tiska in publikacij ter z organiziranjem znanstvenih ekskurzij okrepije vezi in sodelovanje med študenti Jugoslavije in Francije. Delegati na kongresu so izrazili interes in simpatije za novo Jugoslavijo in njeno mladino ter željo po ožjem sodelovanju z jugoslovanskimi študenti.

Francoski javni delavci zahtevajo takojšnje prenehanje sovražnosti v Vietnamu

Pariz, 27. dec. AFP poroča, da je poslalo 21 uglednih francoskih javnih delavcev predsedniku republike Auriolu pismo, v katerem zahtevajo takojšnje prenehanje sovražnosti v Vietnamu. V pismu predlagajo, naj bodo po upostavitvi miru v Vietnamu svobodne volitve, s katerimi bi lahko vietnamski narod prosto izrazil svojo voljo glede na bodočo ureditev Vietnamu. Pismo so podpisali poleg nekaterih narodnih poslancev, vseučiliških profesorjev ter drugih javnih in nekdajnih predsednik francoske vlade Paul Boncour.

Grška vlada odpravila vojno stanje na Peloponezu

Atene, 27. dec. (Tanjug.) Grška vlada je objavila odredbo, o prenehanju vojne stanja na nekaterih otokih na Peloponezu in na področju Aten.

Atenski list »Maha« piše, da ta vladni ukrep, ki je bil izdan v zvezi z bližnjimi parlamentarnimi volitvami v Grčiji, nima nobenega praktičnega pomena, ker je še nadalje v veljavi izredni zakon o ukrepih za notranji red.

Z VSEGA SVETA

V ZDA je odstopovala nova skupina »razseljenih oseb« (715) s tem se je število oseb, ki so se vojni naselili v ZDA dvignilo na 118.370.

Na Madžarskem je 1476 kmetijsko obdelovalnih zadrug, v letu pa je vobitveno 38.387 kmetijskih družin, piše list Neparya. Januaria 1948 jih je bilo 90 x 1922 kmetijskimi družinami.

Behler prispel v New York

New York, 27. dec. (Tanjug.) V ponedeljek 26. decembra je dospel v New York iz ladje »Queen Elisabeth« stalni delegat FLRJ v Organizaciji Združenih narodov in »predstavniki FLRJ v Varnostnem svetu dr. Aleš Behler. Dr. Behlerja je sprejel pomočnik jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Jože Vilfan s člani stalne delegacije FLRJ v OZN, jugoslovanski generalni konzul v New Yorku Miodrag Marković in predstavniki drugih ustanov v New Yorku.

Usi oddelki Litostroja so v torek izpolnili letošnji plan

Delovni kolektiv »Litostroja« je letos ponovno dosegel pri izpolnjevanju planskih nalog velike uspehe. Ze 11. novembra je oddelek bronolivarne izpolnil letni plani 22. novembra sta izpolnila letni plan tudi oddelek livarne in modelarne mizarnice, dne 27. novembra pa se ključavničarski oddelek v torek 27. decembra ob 10. dopoldne pa je letni plan izpolnil celotni kolektiv »Litostroja«. Po obsegu so plan izpolnili za 100%, po vrednosti za 102% in po norma/urah za 103% v zadnjih dnevih do konca letošnjega planskega leta pa bodo zaostrili v »Litostroju« še borbo za dosego plana po sortimentu.

Ob tej veliki letošnji zmagi — izpolnitvi letošnjega plana — je pomočnik direktorja »Litostroja« tov. Milan Špolar zbranim delegatom iz vseh obratov čestital k doseženim uspehom. Šef montažnega obrata je poudaril, da bo kolektiv montažnice stremel za tem, da do konca leta dosežejo plan po sortimentu. Šef li-

varne, kjer so plan izpolnili že v prejšnjem mesecu, pa je izrazil, da je kolektiv, obogaten z novimi delovnimi izkušnjami, pripravljen na prihodnje plansko leto, zavedajoč se, da bo plan še težji. Izpolnitev plana v »Litostroju« je prepričljiv dokaz naše ustvarjalnosti in predanosti naših ljudi svoji Partiji.

Začetek proizvodnje duraluminija

V tovarniškem laboratoriju tovarne aluminija v Lozovcu pri Sibaniku so uspešno končali raziskovalna dela kot pripravo za proizvodnjo duraluminija, pomembne aluminijske legure (zlitine). Proučili in preskusili so tehnološki proces, tako da je tovarna že dala prve tone duralumina.

Prvi domači duralumini so preskusili ter ugotovili, da povsem ustreza potrebam naše industrije po svoji kakovosti. Zato se bo v začetku januarja začela redna planska proizvodnja pomembne zlitine.

Pred sedmimi leti je bil prvi kongres mladine Jugoslavije

V začetku novembra 1942. leta je Centralni komitej SKOJ-a sklenil sklicati prvi kongres mladine Jugoslavije.

Da bi bile priprave za kongres uspešno izvedene, je Centralni komitej SKOJ-a sestavil odbor za sklicanje kongresa, v katerem so bili mladinski predstavniki iz vojske in s terena. Priprave so potekale v tekmovanju med organizacijami. Tekmovanje je široko razvilo iniciativno mladino, in sicer zlasti v dveh smerih: v mobilizaciji mladine za vojsko in v akcijah za zimsko oskrbovanje vojske. V pripravah za kongres se je posebno izkazala mladina Bosanske Krajine in Like.

I. kongres mladine Jugoslavije je bil v dneh 27., 28. in 29. decembra 1942. leta v Bihaču. Na kongresu se je zbralo 365 delegatov iz vojske ter z osvobojenega in neosvobojenega ozemlja (izvzemi Slovenije in Makedonijo), ki so zastopali nad 100.000 mladincev in mladink. Na kongresu sta bila dva referata: Mladina v borbi proti fašističnim zasužnjevalcem narodov in Mladina in bližnja bodočnost naše domovine.

Pomen I. kongresa je bil v temle: Kongres je zedinil zveze protifašistične mladine: Narodno-osvobodilno zvezo mladine Srbije, Narodno-osvobodilno zvezo mladine Bosne in Hercegovine, Zvezo mladega rodu Hrvatske, Zvezo slovenske mladine, Crnogorsko ljudsko mladino in druge v enotno organizacijo — v Združeno zvezo protifašistične mladine Jugoslavije (Ujedinjeni Savez antifašist. omladine Ju-

goslavije — USAOJ), ki je predstavljala čvrsto obliko organizacijske enotnosti vseh mladih domoljubov in protifašistov, zvezo borbenega bratstva in enotnosti mladine vseh narodov Jugoslavije. Na kongresu je bil izvoljen Zemaljski odbor USAOJ-a kot enotno centralno vodstvo in je bila sprejeta organizacijska resolucija, ki je vsebovala temeljna program-ska in organizacijska načela USAOJ-a. V resoluciji je bilo zlasti poudarjeno vprašanje razširjanja enotnosti mladine, zajetje vedno novih plasti zlasti tiste mladine, ki je stala ob strani borbe ali je bila začasno pod sovražnim vplivom. Kongres je nadalje sprejel v program odbora, mladinske domove, delovne brigade, analifabetske tečaje, kulturne skupine, Zvezo pionirjev kot osnovne organizacije USAOJ-a, kar je bilo važno za ustaljenje organizacije in za njeno usposabljanje, da je lahko reševala vse naloge, ki so ji pripadale v obdobju vojne.

Kongres je določil borbo proti okupatorju in njegovim hlapcem, sodelovanje pri mobilizaciji mladine za našo vojsko — za prvo stalno in poglavito naloge vseh organizacij in članov USAOJ-a.

Demokratski organi oblasti — narodno-osvobodilni odbori — so zahtevali vsestransko podporo mladinskih organizacij pri oskrbovanju vojske in prebivalstva, pri političnem, prosvetnem in kulturnem delu, ker je kongres prav tako določil za eno izmed temeljnih nalog delavnost USAOJ-a.

VII. redno zasedanje MLO Ljubljana

Včeraj je bilo v Ljubljani VII. redno zasedanje mestnega ljudskega odbora. Na dnevnem redu so bila poročila poverjenika za kulturo in umetnost, poverjenika za notranje zadeve, poročilo o delu sodišča, izvolitve novih sodnikov in sodnikov porotnikov ter sprejem nekaterih odločb o osnovanju, preimenovanju in ukinitvi raznih podjetij MLO.

Poročilo o delu poverjenikstva za kulturo in umetnost je podal tov. Miklavčič. MLO je 1. novembra otvoril tečaj za 24 igralcev, ki bodo tvorili osnovno skupino za novo stalno gledališče v Ljubljani. Prav tako pripravljajo poverjenikstvo za kulturo otvoritev stalnega ljudskega gledališča z adaptacijo dvorane na Šentjakobskem trgu. Delavnost poverjenikstva za kulturo in umetnost se je močno razmahnila in zajema čedalje širše območje in vedno večje naloge. Tako je bilo po osvojitvi v Ljubljani ustanovljenih pet novih glasbenih šol, izvedena decentralizacija glasbenega učnega kadra itd. V teh petih glasbenih šolah — vsak rajonski odbor ima svojo — poučuje sedaj 111 učnih moči, od katerih ima 82 predpisano glasbeno kvalifikacijo. Razen teh glasbenih šol pa imajo razne tečaje in šole še posamezna kulturno umetniška društva. Število učencev v teh šolah

se je napram lanskemu letu povečalo za nad 500. Prav v zvezi z glasbenimi šolami se kaže iznajdljivost posameznih rajonskih odborov pri reševanju vprašanja prostorov. Tako je RLO II sezidal priložno glasbeno šolo, ki v sedanjem pomankanju stanovanjskih prostorov zadovoljuje svojemu namenu. Kot ena naslednjih kulturnih ustanov, ki jo neposredno vodi poverjenikstvo za kulturo in umetnost, je mestni arhiv, ki je v dolgi dobi svojega obstoja dejansko prerasel v ogromno zbirko dokumentov in gradiva za zgodovino mesta Ljubljane. Prav tako pomembna kulturna ustanova je tudi mestni muzej. Izdelani so načrti za ureditev zbirke muzeja, za inventarizacijo, za nov arheološki, topografski, vojnog-zgodovinski muzej oziroma oddelek itd. Mestni ljudski odbor je izdal letos za nabavo knjig v naših knjižnicah nad dva milijona dinarjev. Tudi ljudskoprosvetna delavnost je v Ljubljani zelo živahna. Saj poje v 31 pevskih zborih nad 1600 pevecv. Ljubljanska kulturno umetniška društva so priredila letos 310 gostovanj izven Ljubljane, kar je vsekar lep uspeh. Po referatu tov. Miklavčiča se je razvila obširna razprava, ki je v veliki meri prispevala k dopolnitvi in razširitvi poročila. Sledila so še ostala poročila in razprave.

Po Ljubljani...

Z zasedanji raonskih ljudskih odborov

Pred kratkim so se po vseh rajonih zaključili zbori volivcev. Na mnogih so volivci izjavili: to in ono nam daje, tak in tak material nam preskrbite, izvedli in naredili bomo že sami. To se pravi, da so voljni sodelovati s svojo oblastjo, ji pomagati, jo podpirati pri izvajanju njenih nalog.

Preddelje z zborov volivcev so člani IO prebdužirali in jih na zasedanjih rajonskih LO, ki so se te dni zaključili, tudi že obravnavali. S teh zasedanj pri našamo nekaj poročil:

Na zasedanju RLO IV. je bilo iz poročil podpredsednika razvidno da mora finančno poverjenikstvo izterjati le še 2,5 procentov celotne davčne obremenitve. Dosejel se z dohodki že preko proračunskega zneska RLO, ki znaša za tekoče leto 14 milijonov dinarjev. Plan odkupa žitarice so dosegli 84 procentov, odkup krompirja 191 procent, odkup mleka 99 procentov. Do konca leta pa bodo razen oljarje dosegli tudi ostale odkupe 190%. Jesenski setveni plan so v tem rajonu izvršili na državnem sektorju 100%, združenem 102%, privatnem 89 procentov, ekonomije pa le 62%, kar dokazuje, da nimajo dovolj razumevanja in skrbi za množično prehrano.

Vseh podjetij ima RLO 17 s 35 delavnicami. V kratkem pa se bo to število še znatno povečalo. Z novim letom bo ustanovljen še komunalni servis kot podružnica mestnega servisa, ki bo v kompetenci RLO. Ta servis bo služil predvsem obrtnikom, podjetjem RLO in združenemu sektorju.

V diskusiji so odborniki obravnavali predvsem komunalno delavnost po terenih in izražali potrebo po razširitvi trgovske mreže, ustanavljanju lokalnih podjetij, popravilu cest, razširitvi električnega omrežja itd. Pitanje Amia je poudarila veliko potrebo po gradnji DID za 150 otrok za terene Mirje, Krakovo, Trnovo, Kolezija. Mestni log, Zeleni log in ustanovitev dijaške menze za 250 otrok, ki se vozijo iz raznih krajev v tamkajšnje šole. Pomanjkanje teh prostorov znatno vpliva na slabe učne uspehe, kar bi se z ustanovitvijo teh ustanov popravilo.

Po diskusiji so preitali odločbe za ustanovitve naslednjih podjetij »Mehanika«, »Novopleske«, »Vulkanizacija«, ter trgovski podjetji »Branca« in »Kurjava«. Sklenili so, da bodo poživili komunalno delavnost, razširili trgovsko mrežo in storili vse za dvig življenjskega standarda delovnega človeka. Ljudski odborniki pa se bodo morali temo povezati s svojimi volivci in voditi točno evidenco o izvrševanju predlogov, da bodo lahko svoje volivce stalno obveščali o delu IO na zborih volivcev, ki se morajo vršiti vsaj enkrat v dveh mesecih.

Na zasedanju RLO II so med drugim sprejeli sledeče sklepe: Nad posejanimi površinami v rajonu naj se izvede temeljita kontrola. Obs rajonski ekonomiji je prenučeno na gojitev sadjiva in zelenjave. Pospetiti je treba znovanje ustavnostnih podjetij in raznih servisov. Doseči, da bodo plani podjetij ne samo doseženi ampak tudi preseženi. Urediti je treba stanje administracije v združah. Treba je koncentrirati živino, posebno prašice. Posneti sklopi za rednijo blevoj. Uvesti predavanja in študij v drugih združah.

Povečati je treba obseg sodelovanja članov plenuma RLO pri svetih poverjenikstev. Potrebna je neposustitvost rdečo mobilizacije trdnih vlakov iz kmetijske proizvodnje, posebno na področju živinoreje, da bomo tako bolje oskrbeli potrošnike. Več pozornosti je treba posvetiti znanjenu videtu trgovin, izločb ter zaostriti borbo za ureditvev kulturnega poslovanja v trgovini. Storitvi je treba vse, da bo dosežen operativni plan izterjave davka na dohodek.

Ugotoviti je treba, koliko delovna sila se ni vključene v produkcijo in podveziti vse potrebne ukrepe za vključitev v delovni proces. Kmetijska gospodarstva je treba mehanizirati, da bo lahko sproščene čim več delovne sile. Podveziti je treba vse, da bodo podjetja proizvajala čimveč predmetov za široko potrošnjo in da bodo služila čimveč za usluge prebivalstva. Posvetiti moramo še večjo pažnjo DID-om. Člani rajonskega plenuma morajo pomagati, da bodo uspehi izobraževalnih tečajev v združah čim večji. Temprej je treba v soglasju s prizadeti rajonski odbori rešiti vprašanje prostorov v bivši kavarni Majcen. Poverjenikstva morajo tesneje sodelovati z vsemi množičnimi organizacijami. Člani rajonskega plenuma pa naj se tesneje povežejo z rajonskim izvršnim odborom.

Zbori volivcev se morajo odlej vršiti v zakonitih rokih.

Ljudski odbor v ilegali

Pravijo, da je tudi zunanja ureditev zrcalo življenja ustanove ali podjetja. Če to drži potem se rajonski ljudski odbor Siska pri ne more polivaliti. Tuje, ki lico RLO II, bi si gotovo mislil, da živimo še vedno v dobi ilegalnega dela. Nikjer ni nobene napisane table še končno po dolgem trudu in spravljanju je najdeš glavno poslopje rajona, pa te bo stalo še več truda, če bo lokalne nekatero odeske. Poverjenikstvo za trgovino in prekrbo ima nad vhomom napis »Koloniale«, prav tako pa ni nikjer napisane table za odeske, ki so v poslopuj poleg pivovarne Union.

Rajonski ljudski odbor bi prihranil mnogim državljanom dosti truda, če bi na poslopih, kjer so posamezni oddelki, razobeli table. To pa je dolžan tudi svojemu ugledu, da se ne bo več zgodilo tako, kot je bilo ta smešen in resničen primer: Pri postaji Narodne milice v Siski se je obrnila neka tovarnika, ki je iskala RLO na tovarnja, pa ji je ta odgovoril: »Kar naprej pojdi«, saj ga hoče lahko našti. Tista hla je, ki nima nobenega napis.»

Po RLO se menda ravnao tudi nekatera podjetja. Tako n. pr. ševinarska zadruga v Siski nima nad vhomom nobenega napis. Ali ne spada napla tudi h kulturni trgovini G. G.

KDO SE BO SPOMNIL

V Ljubljani je bilo letos urejenih več letnih otroških igrišč, med njimi tudi igrišče »Ziv — Jave« v Siski. Vsak, ki je polet videl veselo otrok pri igri, je v mislih hvaležen, ki so se zavrli za ureditev igrišča. Na drugih igriščih so ob nastopu klasičnih dni pravdomno spravlili vse naprave, da bodo neposkodovane pričakale prihodnje pomlad. Le na »Ziv-Javu« čakajo gugalnice, vrtiljaki in klopi, kdaj se bodo spomnili tisti, ki so za to odpravili, da jih je treba spravit pod streho in jih obvarovati pred vlago in rjo.

